

WOJEWÓDZTWO WARMIŃSKO-MAZURSKIE

DOBRA ZMIANA W SAMORZĄDZIE

DOTRZYMUJEMY SŁOWA

Szanowni Państwo!

Już trzeci rok rząd Prawa i Sprawiedliwości, obozu Zjednoczonej Prawicy zmienia Polskę na lepsze. Konsekwentnie naprawiamy nasze państwo, by mogło ono jak najlepiej służyć nam wszystkim. Naszym celem, celem polityki dobrej zmiany jest budowa Polski dostatniej, godnej, sprawiedliwej, uczciwej i bezpiecznej. Jednym słowem Polski takiej, której mieszkańcy będą mogli cieszyć się pod każdym względem takim samym poziomem życia, jaki jest udziałem obywateli najzamożniejszych państw europejskich. Systematycznie, krok po kroku zmierzamy ku temu celowi, przybliżając się tym samym do spełnienia wielkiego marzenia pokoleń Polaków o życiu na miarę naszych aspiracji.

Teraz nadszedł czas, by dobra zmiana zeszła na poziom samorządowy: do gmin, powiatów, dużych miast i województw i uczyniła nasze małe ojczyzny – wsie, miasteczka i największe aglomeracje – miejscami o wiele bardziej nadającymi się do życia.

Skończymy ze złymi praktykami i ukróćmy nadużycia. Położymy kres dzikiej, karmiącej się krzywdą zwykłych ludzi, reprivatyzacji. Nie dopuścimy do wyprzedaży ważnych składników majątku naszych samorządów. Te dobra w postaci firm zajmujących się na przykład dostarczaniem wody, ciepła czy odprowadzaniem odpadów i ścieków powinny służyć ogółowi mieszkańców i być jednym z narzędzi kształtowania polityki władz lokalnych, a nie zyskom prywatnych właścicieli.

Tak jak w 2015 roku do wyborów prezydenckich i parlamentarnych Prawo i Sprawiedliwość przystąpiło z programem oczekiwanych przez

Polaków zmian, tak dziś nasza partia, obóz Zjednoczonej Prawicy, staje do wyborów samorządowych dobrze przygotowana merytorycznie. Mamy naprawdę dobry, przemyślany program dla Polski lokalnej. A ściślej – mamy programy, bo nasze propozycje zawierają nie tylko zobowiązania o charakterze ogólnopolskim, ale – i to przede wszystkim – plany tego, co zamierzamy zrobić, jeśli Państwo obdarzycie nas zaufaniem, w poszczególnych województwach, miastach, powiatach i gminach, aby ich mieszkańcom, aby nam wszystkim żyło się po prostu lepiej.

Program, który Państwu przedstawiamy jest efektem naszej wytężonej pracy na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego. Tak jak trzy lata temu jeździliśmy po Polsce i słuchaliśmy tego, co Polki i Polacy mają nam do powiedzenia. Odbyliśmy prawie tysiąc spotkań. Wiemy zatem, czego oczekują mieszkańcy naszego kraju i obiecujemy, że będziemy zmieniać nasze małe ojczyzny zgodnie z tymi oczekiwaniami.

Jestem głęboko przekonany, że tak jak realizacja naszego programu z 2015 roku zasadniczo odmieniła w wielu dziedzinach życie Polek i Polaków, tak urzeczywistnienie naszych propozycji dla Polski lokalnej zaowocuje dynamicznym rozwojem naszych małych ojczyzn oraz zasadniczym podniesieniem poziomu życia wspólnot lokalnych.

Nasze trzyletnie rządy świadczą o tym, że jesteśmy partią wiarygodną, która dochowuje zobowiązań wyborczych. Spełniliśmy już wiele obietnic złożonych Polakom, inne – systematycznie wprowadzamy w życie.

Dotrzymujemy słowa w rządzie, dotrzymamy i w samorządzie! I to jest dodatkowy powód, dla którego warto zagłosować na kandydatów z list Komitetu Wyborczego Prawo i Sprawiedliwość do władz lokalnych wszystkich szczebli.

Jarosław Kaczyński

ROZWÓJ GOSPODARCZY WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO- MAZURSKIEGO

Silna i nieskrępowana biurokratycznymi barierami przedsiębiorczość jest motorem napędowym rozwoju państwa oraz fundamentem do budowania zamożnej i niezależnej finansowo klasy średniej. Wzrost gospodarczy to fundament rozwoju całego kraju. Tylko silna, zrównoważona gospodarka może zapewnić bezpieczeństwo ekonomiczne Polaków i długofalową poprawę jakości życia. Wzmocnienie małych i średnich przedsiębiorstw, poprawa warunków prowadzenia biznesu oraz przyciągnięcie nowych inwestorów są kluczem do rozwoju każdej gminy i powiatu, miast i wsi.

CO ZROBILIŚMY DLA PRZEDSIĘBIORCÓW I GOSPODARKI

Dzięki konsekwentnie realizowanej przez rząd Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju stopa bezrobocia jest najniższa od 26 lat i wynosiła w grudniu 2017 r. 6,6%. Stopa bezrobocia spada w całym kraju.

Rząd podniósł wynagrodzenia osób najmniej zarabiających. Od 1 stycznia 2018 r. minimalna stawka godzinowa wynosi 13,70 zł brutto, a minimalne wynagrodzenie 2 100 zł brutto. Wzrosnie również kwota wolna od podatku do 8 tys. zł z 6,6 tys. zł w 2017 r. (jeszcze w 2015 roku było to 3 089 zł). Korzyść z podwyższenia kwoty wolnej odczują szczególnie osoby uzyskujące niewielkie dochody, np. z umów zlecenia czy emerytur i rent.

Produkcja przemysłowa rośnie w Polsce dwukrotnie szybciej niż w Unii Europejskiej. Dane Eurostatu za sierpień 2017 roku pokazują, że w Polsce wzrost wynosi 8,9% podczas gdy UE zatrzymała się na poziomie 3,9%. Jeszcze lepsza sytuacja jest w przypadku produkcji budowlanej, gdzie wskaź-

niki wzrostu osiągnęły w sierpniu 23,2% w Polsce i 3,1% średnio w UE. Polska branża meblarska staje się jedną z największych w Europie. Rozwijają się także klastry – Podkarpacka Dolina Lotnicza, Polski Przemysł Stoczniowy i Śląskie Zagłębie Motoryzacyjne. Polacy mogą wreszcie poczuć, że podatki, które płacą, są im zwracane w postaci widocznego rozwoju ich kraju.

Wykorzystanie mocy produkcyjnych w przemyśle doszło w październiku aż do 81,4%. Jest to najlepszy wynik od dziesięciu lat.

Od dwóch lat rząd Prawa i Sprawiedliwości konsekwentnie realizuje Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, której głównymi elementami są reindustrializacja, pomnażanie kapitału dla rozwoju, a także tworzenie warunków do powstawania wysokopłatnych miejsc pracy. Do wspierania realizacji tych celów powstał m.in. Polski Fundusz Rozwoju, jako grupa instytucji finansowych i doradczych dla przedsiębiorców i samorządów.

W wyniku działań rządu od 2015 r. utrzymuje się wysoki wzrost produkcji przemysłowej, co wpływa na fakt, że stopa bezrobocia jest najniższa od 26 lat i wynosiła w grudniu 2017 r. 6,6%.. Jednocześnie przy regularnie odnotowywanym wzroście płac.

Nieoceniona jest również rola PFR, jako instytucji stymulującej inwestycje i finansującej projekty kluczowe dla polskiej gospodarki.

W lutym 2018 r. rząd przyjął przełomowy projekt, który zmieni zasady funkcjonowania Specjalnych stref Ekonomicznych w Polsce. Dzięki temu cała Polska stanie się atrakcyjną strefą inwestycyjną, co pozwoli na zwiększenie atrakcyjności biznesowej wielu regionów. Zwolnienia podatkowe uzależnione będą nie tylko od lokalizacji inwestycji, ale od jej charakteru i jakości tworzonych miejsc.

Silna i nieskrępowana biurokratycznymi barierami przedsiębiorczość jest motorem napędowym rozwoju państwa oraz fundamentem do budowania zamożnej i niezależnej finansowo klasy średniej. Dlatego rząd Prawa i Sprawiedliwości w ramach swojego szandarowego projektu - Konstytucji Biznesu, wprowadził realne ułatwienia prowadzenia działalności gospo-

darczej, m.in.: możliwość prowadzenia drobnej działalności bez obowiązku rejestracji, zwolnienie nowych firm z obowiązku opłacania składek ZUS przez pierwsze 6 miesięcy tzw. „ulga na start”, stopniowa likwidacja numeru REGON, powołanie Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, publikacja objaśnień prawnych dla skomplikowanych przepisów, możliwość bezterminowego zawieszenia firmy, uporządkowanie katalogu działalności reglamentowanych (wymagających koncesji, zezwoleń) i zmniejszenie obowiązków dla przedsiębiorców, możliwość załatwiania prostych spraw urzędowych przez telefon lub e-mail.

Zmiany najbardziej uciążliwych przepisów utrudniających prowadzenie biznesu rozpoczęły się w 2016 r. Do jesieni 2017 roku ponad 100 zmian weszło już w życie, m.in. rozszerzono ochronę wynikającą z dominującej praktyki interpretacyjnej w zakresie indywidualnych interpretacji prawa na ogół przedsiębiorców (także tych, którzy nie wystąpili o wydanie interpretacji indywidualnej). Podniesiono z 1,2 mln euro do 2 mln euro próg przychodów netto, po którym firma musi prowadzić pełną księgowość. Roczne oszczędności dla jednego przedsiębiorcy to nawet kilkanaście tysięcy złotych.

W kwietniu 2017 wprowadzono ułatwienia dla branży budowlanej. Do obsługi wielu maszyn budowlanych nie potrzeba już państwowego egzaminu. To 600 tys. godzin oszczędności dla pracowników budowlanki. W czerwcu 2017 wszedł w życie tzw. pakiet wierzycielski, który ułatwia odzyskiwanie długów i będzie przeciwdziałał powstawaniu zatorów płatniczych. W tym samym czasie weszła w życie nowelizacja Kodeksu postępowania administracyjnego. Dzięki niej urzędnicy nie mogą grać naszymi sprawami w ping ponga. Załatwią je szybciej i po partnersku, np. z pomocą mediatora.

W sierpniu 2017 roku weszły w życie ułatwienia dotyczące amortyzacji maszyn i urządzeń. Dzięki nim przedsiębiorcy mogą dokonywać jednorazowych odpisów amortyzacyjnych w wysokości do 100 tys. zł rocznie.

Od 2018 roku obowiązują ułatwienia z tzw. drugiej ustawy o innowacyjności. Dzięki nim, przedsiębiorcy będą mogli odliczać od podstawy opodatkowania 100 proc. wydatków przeznaczonych na badania i rozwój.

Rząd planuje ponadto zmianę zasad dotyczących terminów przechowywania dokumentacji pracowniczej. Będzie taniej i prościej. Zamiast 50 – 10 lat przechowywania. Zamiast stosu papierów – forma elektroniczna. A także wprowadzenie nowych przepisów ułatwiających zmianę pokoleniową w firmach rodzinnych czy wprowadzenie nowego rodzaju podmiotu - prostej spółki akcyjnej, która będzie idealnym rozwiązaniem dla młodych, innowacyjnych firm.

Europejski Fundusz na Rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS) jest jednym z filarów Planu Inwestycyjnego dla Europy (tzw. Planu Junckera). Fundusz wspiera ze **środków zwrotnych** udzielanych na preferencyjnych zasadach takie projekty, które w normalnych warunkach nie zostałyby zrealizowane z uwagi na nadmierne ryzyko. Wśród wymogów, które należy spełnić, aby móc skorzystać z EFIS jest m.in. rentowność ekonomiczna i wykonalność techniczna projektu, a także jego zgodność z politykami UE określonymi dla poszczególnych branż. Finansowanie można uzyskać na inwestycje z różnorodnych obszarów, w tym m.in. badania i innowacje, energetykę, transport, rozwój przedsiębiorczości, ochronę środowiska oraz infrastrukturę społeczną i zdrowie.

Do końca lipca br. w ramach EFIS zawarte zostały **umowy kredytowe dla 11 projektów, które realizowane są m.in. w województwie warmińsko-mazurskim**. Całkowita wartość tych projektów wynosi ok. 17,4 mld zł, w tym zaangażowanie **EFIS to ok. 5,5 mld zł**.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Warmia i Mazury – dwie historyczne krainy północno-wschodniej Polski (a właściwie trzy, jeżeli liczyć otaczającą Elbląg część Powiśla) – należą do najatrakcyjniejszych regionów turystyczno-krajoznawczych i rekreacyjnych Polski. Samo województwo zajmuje 24 tys. km², co stanowi 7,7% powierzchni kraju, jest ono zatem czwarte pod względem wielkości. Województwo jest podzielone na 19 powiatów ziemskich i dwa miasta wydzielone (powiaty grodzkie Olsztyn i Elbląg) oraz 116 gmin, w tym 16 miejskich, 33 miejsko-wiejskie i 67 wiejskich. Największe miasta województwa to Olsztyn (88 km²) i Elbląg (80 km²). Region zamieszkuje oficjalnie ponad 1,4 mln osób, co stanowi 3,8% całkowitej liczby ludności Polski. Mała liczba mieszkańców wraz z rozległą powierzchnią powodują, że średnia gęstość zaludnienia jest najmniejsza w Polsce, ale, co bardziej dotkliwe, jest dwukrotnie mniejsza niż średnia krajowa i wynosi 60 osób na km², a na obszarach wiejskich – 25 osób na km². Te obiektywne czynniki wskazują, że przy planowaniu rozwoju naszego województwa powinniśmy uwzględniać nasze naturalne związki z sąsiadami: z województwami pomorskim z aglomeracją trójmiejską, kujawsko-pomorskim z Toruniem i Bydgoszczą, mazowieckim z Warszawą, podlaskim z Białymstokiem. Odrębnego potraktowania wymaga sąsiedztwo z Federacją Rosyjską – obwodem kaliningradzkim.

Bezrobocie w naszym województwie w ostatnich dwóch latach spadło bardzo wyraźnie, ale nadal wynosi 9,9 % i jest najwyższe w kraju. Ten kluczowy problem regionu wymaga konkretnych działań, mających na celu wzrost dochodów mieszkańców oraz poprawę jakości życia. Zadaniem władz jest: stworzenie przyjaznych warunków bytu; zapewnienie odpowiedniej jakości edukacji i służby zdrowia; poprawa dostępu do infrastruktury; stworzenie satysfakcjonującego stanu środowiska naturalnego; ugruntowanie poczucia szeroko rozumianego bezpieczeństwa. Wszystko

to wymaga przemyślanych i skoordynowanych działań, opartych na planowaniu, tworzeniu i realizacji odpowiednich strategii, oraz pozyskiwania funduszy na ich realizację, tak rządowych jak i unijnych, ale też zasobów prywatnych, krajowych oraz kapitału zagranicznego.

Problemy województwa warmińsko-mazurskiego powodują, że nasz region bardzo niebezpiecznie się wyludnia. Szczególnie mocno dotyczy to obszarów wiejskich, ale też miast powiatowych (według szacunków, rzeczywista liczba ludności może być o 20% – 30% mniejsza od oficjalnie przyjmowanej). Jak zawsze w takich sytuacjach, pierwsi wyjeżdżają ludzie młodzi, co oczywiście wszystkie problemy czyni jeszcze bardziej groźnymi, zarówno w krótkiej, jak też w dalszej perspektywie następnych pokoleń. Zatrzymanie tego zjawiska będzie najważniejszym strategicznym zadaniem nowych władz województwa.

Wygrana przez kandydatów Prawa i Sprawiedliwości w wyborach samorządowych w 2018 r. pozwoli na osiągnięcie tych celów poprzez – między innymi – przejęcie odpowiedzialności za realizację Strategii Województwa i Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020. Realnego i zdecydowanego wsparcia wymaga gospodarka województwa, zwłaszcza że Warmia i Mazury dysponują dużym potencjałem tworzenia przewag konkurencyjnych. Obowiązująca dzisiaj Strategia Rozwoju wskazuje na ekonomię wody, meblarstwo oraz produkcję żywności wysokiej jakości.

Nie możemy zapominać, że największym zakładem produkcyjnym w regionie jest firma Michelin Polska SA i że w naszym województwie znakomicie funkcjonują przemysły elektromaszynowy, odzieżowy i poligraficzny. W Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej lokują się firmy z różnych branż, co pokazuje, że mamy potencjał rozwojowy daleko większy, niż wyznaczony w strategii jako wiodący. Funkcjonują i rozwijają się też firmy oparte na najnowszych technologiach, co świadczy, że mamy szansę korzystać również z tego potencjału.

Sytuacja naszego województwa jest szczególna. Z jednej strony, żyjemy w niezwykle pięknej, bogatej przyrodniczo części Polski, ale jednocześnie jako mieszkańcy tego regionu od lat odczuwamy skutki najwyższego bezrobocia, niskich zarobków, wolniejszego rozwoju.

Rządy Prawa i Sprawiedliwości przyniosły w wielu obszarach zdecydowaną poprawę, niestety, nadal pozostało bardzo wiele do zrobienia, szczególnie tam, gdzie decydują władze samorządowe.

Postawmy sprawę jasno: nastął czas gruntownej zmiany strategii rozwoju naszego województwa. Potrzebujemy silnych impulsów rozwojowych. Potrzebujemy rozwoju przemysłu, który stworzy trwałą i solidną, a przede wszystkim niezależną od jakości sezonu turystycznego czy obfitości zbiorów w rolnictwie podstawę naszego bytu. Przypomnijmy też po raz kolejny, że naszą przyrodę trzeba bezwzględnie chronić, a jest to możliwe przy jednoczesnym tworzeniu warunków rozwoju firm produkcyjnych. Ten pozorny dylemat został już dawno rozwiązany w wielu krajach i trzeba wyciągnąć z tego konkretne wnioski. Miejmy na uwadze, że na scenę gospodarczą wchodzi przemysł XXI wieku, oparty na nowych technologiach, bezpiecznych i nieszkodliwych dla przyrody. A zatem zapowiadamy, że dokonamy gruntownej zmiany strategii rozwoju i przystosujemy ją do potrzeb mieszkańców naszego regionu, aby wykorzystać szanse, które otwierają się przed nami.

Bazując na wiedzy rynkowej podmiotów gospodarczych w powiązaniu z potencjałem badawczo-rozwojowym i innowacyjnym regionu, za inteligentne i przyszłościowe specjalizacje w woj. warmińsko-mazurskim uważa się: (1) ekonomię wody, (2) żywność wysokiej jakości, (3) drewno i meblarstwo. Niestety, kluczowe firmy z w/w branż nie korzystają w pełni z możliwości pozyskania dotacji unijnych ze względu na przyczyny formalne, w tym konieczność wykazania się wskaźnikami z zakresu innowacji w prowadzonej działalności.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA WARMIŃSKO-MAZURSKICH PRZEDSIĘBIORCÓW I GOSPODARKI

Samorząd Prawa i Sprawiedliwości zapewni realną współpracę i interakcję z przedsiębiorcami z wymienionych branż oraz środowiskiem naukowym i instytucjami otoczenia biznesu w celu udzielenia im wsparcia w rozwoju. Kluczowym zadaniem jest również odpowiednie przygotowanie tych firm do pozyskiwania funduszy unijnych, działania w tym zakresie obejmą:

- Zmianę Strategii Województwa oraz RPO WiM na lata 2014-2020 uwzględniającą: (1) uruchomienie systemowego programu wsparcia dla firm aplikujących o środki na inwestycje rozwojowe, np. do państwowych agencji działających w ramach grupy Polskiego Funduszu Rozwoju (np. Agencja Rozwoju Przemysłu); (2) uruchomienie programu wsparcia doradczego dla firm ubiegających się o przyznanie statusu umożliwiającego korzystanie z ulg w ramach ogólnopolskich Specjalnych Stref Ekonomicznych (SSE).
- Dostosowanie regionalnych strategii innowacji, rozwoju regionalnego, dokumentów wdrożeniowych do strategii w celu zapewnienia realnego wsparcia dla przyszłościowych specjalizacji na Warmii i Mazurach.
- Istotnym zadaniem nowego samorządu Prawa i Sprawiedliwości, w ramach wsparcia jednej ze specjalizacji inteligentnych obszarów, będzie dołączenie do Programu „Polskie Meble”, powołanego przez Polski Fundusz Rozwoju. Główne cele Programu to m.in.: (1) stworzenie systemu wzmacniającego globalną pozycję konkurencyjną branży meblarskiej poprzez rozwój wzornictwa, nowe technologie oraz tworzenie silnych polskich marek meblowych; (2) zapewnienie spójnego, konsekwentnego i pozytywnego wizerunku polskiej branży meblarskiej, jako producenta wysokiej jakości markowych produktów; (3) wspieranie działalności polskich

przedsiębiorców z branży meblarskiej za granicą. Przemysł meblarski silnie wpływa na polską gospodarkę - producenci zatrudniający powyżej 49 osób (średnie i duże przedsiębiorstwa) w 2016 r. dawali pracę około 132 tys. osób, co czyni tę branżę czwartym przemysłem w Polsce pod względem liczby zatrudnionych. Współpraca z Polskim Funduszem Rozwoju w ramach Programu wpłynie na rozwój tej branży w województwie warmińsko-mazurskim, które jest jednym z liderów przemysłu meblowego w Polsce, zwiększając liczbę nowych miejsc pracy. Z perspektywy nowego samorządu, rozwój branży meblarskiej będzie miało korzystny wpływ na lokalne społeczności, wzrost zatrudnienia wśród wysoko wykwalifikowanej kadry (np. projektantów), ponadto rozwój silnych marek wpłynie na wzrost marży, który przekłada się na wyższe wynagrodzenia. Poza tym, dostrzega się dodatkowe korzyści z przystąpienia do Programu, w tym: (1) wsparcie patriotyzmu gospodarczego: polskich marek wykorzystujących polską myśl technologiczną i polski design, (2) możliwość zakupu wysokiej jakości mebli produkowanych przez polskich producentów w konkurencyjnej cenie do najlepszych zagranicznych producentów, (3) przemysł meblarski ściśle współpracuje z lokalnymi firmami, więc rozwój przemysłu meblarskiego oddziałuje na rozwój drobnych przedsiębiorców, (4) polski przemysł meblarski jest głównie własnością polskich przedsiębiorców – wsparcie firm meblarskich wpływa bezpośrednio na zamożność Polaków.

- Rozwój klastra jachtowego poprzez wsparcie ekspansji zagranicznej rodzimych producentów jachtów. Jachty produkowane w Polsce zaopatrują nabywców z całego świata, jednak firmy działające w branży nadal zgłaszają zapotrzebowanie na finansowanie swojej ekspansji zagranicznej. Szacuje się, że w Polsce jest ok. 900 firm powiązanych z branżą produkcji jachtów - mniejszych producentów, dostawców elementów, właścicieli marin itp. Zapewnienie finansowania podmiotom zainteresowanym w regionie poprzez kredyt eksportowy, gwarancje eksportowe, wykup wierzytelności eksportowych.

- Realizacja inwestycji w energetykę odnawialną, głównie w fotowoltaikę - zarówno w skali mikro (do 40 kV) jak i większej (do kilku / kilkunastu MW). Tego typu inwestycja (poza stabilizacją systemu szczególnie w kontekście znacznego wzrostu zapotrzebowania na energię elektryczną latem) jest konieczna do wypełnienia zobowiązania (zatwierdzonego przez Komisję Europejską) do udziału energetyki odnawialnej w sprzedaży do klientów końcowych na poziomie minimum 15% w roku 2020. Biorąc pod uwagę bliski termin celu oraz stale stosunkowo dużą ilość działań do wykonania (udział energetyki odnawialnej w roku 2016 wyniósł 11,6%), a także mechanizm penalizacji za nieosiągnięcie celu oraz bardzo niską skłonność banków komercyjnych do finansowania tego typu inwestycji, konieczne są szybkie działania pobudzające finansowanie takich inwestycji (planowane finansowanie w formule project finance).
- Budowa mocy kogeneracyjnych zarówno w kontekście poprawy czystości powietrza (kogeneracja pozwala na uzyskanie większej efektywności wytwarzania w porównaniu z wytwarzaniem ciepła i energii elektrycznej osobno) jak i wymianę oraz budowę nowych mocy wytwórczych w elektroenergetyce (działających głównie w czasie zapotrzebowania szczytowego). Budowa układów kogeneracyjnych może mieć różną formę: od budowy nowych obiektów w zastępstwie wyeksploatowanych, budowy nowych obiektów wspomagających „ucieplwienie”, po przekształcanie kotłów ciepłowniczych na układ kogeneracyjny. Kluczowym projektem w tym zakresie jest budowa elektrociepłowni biomasowej z blokiem ORC w Olecku, jako źródła wysokosprawnej kogeneracji (wartość całkowita wynosi 45,5 mln zł, w tym dofinansowanie Unii Europejskiej – 19,4 mln zł). Umowa o dofinansowanie została podpisana 21 sierpnia 2017 r., zakończenie realizacji inwestycji przewidziane jest na 30 września 2019 r.

Samorząd Prawa i Sprawiedliwości skupi się przede wszystkim na opracowaniu polityki wspierającej sektor MŚP. Obecny brak tej polityki może w niedalekiej przyszłości spowodować zapóźnienia rozwojowe szczególnie przedsiębiorstw innowacyjnych, ponadto może to mieć wpływ na m.in. mniejsze wpływy z podatku CIT, co po raz pierwszy odnotowano w tegorocznym budżecie województwa. Samorząd Prawa i Sprawiedliwości zapewni realną współpracę i interakcję z przedsiębiorcami z wymienionych branż oraz środowiskiem naukowym i instytucjami otoczenia biznesu w celu udzielenia im wsparcia w rozwoju. Kluczowym zadaniem jest również odpowiednie przygotowanie tych firm do pozyskiwania funduszy unijnych. Działania w tym zakresie obejmą zmianę zasad i kryteriów przyznawania wsparcia przedsiębiorcom z Regionalnego Programu Operacyjnego. Dzisiaj kryteria uzyskania wsparcia wykluczają znaczną część przedsiębiorców, szczególnie mniejszych i średnich.

Nowy samorząd Prawa i Sprawiedliwości skupi się też na wspieraniu innych przedsięwzięć:

- Rozwijającego się klastra jachtowego poprzez wsparcie ekspansji zagranicznej rodzimych producentów jachtów. Jachty produkowane w Polsce zaopatrują nabywców z całego świata, jednak firmy działające w branży nadal zgłaszają zapotrzebowanie na finansowanie swojej ekspansji zagranicznej. Szacuje się, że w Polsce jest ok. 900 firm powiązanych z branżą produkcji jachtów – mniejszych producentów, dostawców elementów, właścicieli marin itp.
- Zapewnieniu finansowania podmiotom zainteresowanym inwestowaniem w regionie poprzez kredyt eksportowy, gwarancje eksportowe, wykup wierzytelności eksportowych.
- Wspieraniu odbudowy elektrowni wodnych na naszych rzekach. Do 1945 r. w terenie naszego województwa funkcjonowało kilkaset elektrowni wodnych. Dziś jest tylko kilkadziesiąt. Warunki wodno-geograficzne umożliwiają budowę kilkuset wodnych elektrowni. Produkcja energii

„z wody” pozwoli obniżyć koszty energii dla konsumentów indywidualnych i przemysłu, co znacznie poprawi warunki życia. Istotną jest również poprawa retencji wody.

- Wspieraniu działań PSG SA zwiększających dostępność do gazu w naszym województwie. Są przygotowywane i prowadzone inwestycje, które umożliwią szersze korzystanie z tego źródła energii, tak przez mieszkańców, jak i przez przemysł.
- Powołanie Regionalnych centrów R&D wraz z ośrodkami doskonalenia zawodowego. Regionalne centra R&D będą dedykowane wybranym przemysłom (zgodnym z inteligentnymi specjalizacjami regionu), powstaną w oparciu o formułę PPP. Korzystać z nich będą mogły mniejsze spółki, niemające wystarczających środków na stworzenie własnego centrum. Dodatkowo, możliwe byłoby tworzenie innowacyjnych rozwiązań dla członków klastrów. Rozwiązania te mogłyby być udostępniane członkom klastra na zasadzie licencji. Kadra centrum R&D mogłaby także prowadzić szkolenia doskonalenia zawodowego dla pracowników wybranych sektorów.

Zdajemy sobie sprawę, że zmiana Strategii Rozwoju Województwa jest dokonywana uchwałą Sejmiku, natomiast zmiana Regionalnego Programu Operacyjnego (będącego źródłem finansowania szczegółowych programów wsparcia) wymaga zgody Komisji Europejskiej. Udowodnimy naszym partnerom, że potrafimy efektywniej i z korzyścią dla naszych mieszkańców wykorzystać środki przyznane przez Komisję Europejską.

Fundamentem będzie opracowanie Wojewódzkiej Polityki Wsparcia Sektora Małych i Średnich Przedsiębiorstw (w tym spółek innowacyjnych).

Wojewódzka Polityka Wsparcia Sektora MŚP musi uwzględniać kilka obszarów decydujących o warunkach funkcjonowania firm:

- Transportowy – tereny, na których jest lub ma być prowadzona działalność gospodarcza powinny być skomunikowane w możliwie dogodny

sposób, tak drogowo, kolejowo, lotniczo, jak i morsko (nasze województwo może korzystać ze wszystkich rodzajów transportu). Rozwój sieci transportowej będzie skoordynowany z istniejącymi i potencjalnymi centrami gospodarczymi.

- Infrastruktury technicznej – dostarczenie wody i odprowadzenie ścieków, zasilanie elektroenergetyczne, zaopatrzenie w gaz. Dostarczanie mediów zależy od decyzji samorządów, ale też i firm rządowych. Konieczne jest wypracowanie mechanizmów koordynujących, poczynając od etapu rozstrzygnięć strategicznych, przez planowanie, projektowanie, po realizację inwestycji.
- Wytwarzania i zbytu produktu – poczynając od wspierania innowacyjności oferowanych na rynek produktów, po wsparcie sprzedaży przez ułatwianie udziału w wystawach, targach, konferencjach. Zarząd województwa będzie organizował doroczne targi „Made in WM”, które staną się całościową ofertą gospodarczą naszego województwa, przy współpracy z PARP, PAiH, PFR. Ta wystawa będzie organizowana w największych ośrodkach Polski, aby zaprezentować nasze możliwości i dorobek na potencjalnych rynkach zbytu i współpracy.
- Kadr – gospodarka nie może się rozwijać bez odpowiednio przygotowanych i zmotywowanych do pracy kadr pracowniczych. Odbudowa szkolnictwa zawodowego i dostosowanie jego kształtu do potrzeb gospodarki regionu, będzie wspólnym działaniem samorządów wszystkich szczebli.
- Nauki i przemysłu – Szczególną rolę we wsparciu gospodarki powinno odgrywać szkolnictwo wyższe z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim na czele. Wypracowanie skutecznych i efektywnych mechanizmów wzajemnego wsparcia nauki i sfery gospodarczej będzie jednym z głównych zadań Sejmiku Województwa pod rządami Prawa i Sprawiedliwości. Z jednej strony UWM powinien prezentować swój potencjał badawczy, który może zostać zaabsorbowany przez przemysł, ale też tworzyć zasoby kadrowe, które trafią do naszych przedsiębiorstw.

- Sejmik Województwa dysponuje szeregiem instytucji odpowiedzialnych za wsparcie przedsiębiorców. Dokonamy gruntownej, rzetelnej oceny ich funkcjonowania pod względem rzeczywistej przydatności dla naszych przedsiębiorców. Audyt umożliwi podjęcie właściwych decyzji co do ich dalszego funkcjonowania.

Samorząd województwa może też prowadzić szeroką działalność wspierającą przedsiębiorców narzędziami „miękkimi”:

- Konieczna jest stała współpraca wojewody i marszałka z podległymi im instytucjami, której celem jest wsparcie przedsiębiorców; kompetencje administracji rządowej i samorządowej muszą być wykorzystywane do tworzenia optymalnych warunków rozwoju gospodarczego.
- W strukturze Urzędu Marszałkowskiego powołamy Departament Rozwoju Gospodarczego Województwa, którego celem będzie tworzenie narzędzi wsparcia rozwoju i tworzenia przedsiębiorstw w naszym województwie.
- Sejmik Województwa powinien pełnić rolę koordynatora i integratora polityk gospodarczych samorządów gminnych, miejskich i powiatowych.
- Powołamy nowoczesny i dynamiczny portal internetowy, który będzie miejscem pozyskiwania informacji przydatnych przedsiębiorcom, ale też będzie miejscem, gdzie można znaleźć bogaty serwis informacji o naszych firmach oraz ofertach współpracy i inwestowania w województwie.
- Dzisiejsza gospodarka nie może rozwijać się efektywnie bez korzystania z wyników badań dotyczących rynku, technologii, organizacji pracy. Dlatego rozpoczniemy współpracę z renomowanymi ośrodkami badawczymi. W perspektywie stworzymy Wojewódzkie Centrum Rozwoju Gospodarczego. Przedsiębiorcy naszego województwa muszą otrzymać odpowiednio silne wsparcie doradcze i eksperckie (dotyczy to szczególnie mniejszych firm, których nie stać na samodzielne kupowanie tych usług).
- Koniecznym elementem wsparcia rozwoju gospodarczego jest ułatwienie nowym przedsiębiorcom rozpoczęcie działalności; rząd Prawa i

Sprawiedliwości przygotował szereg realnych mechanizmów w Konstytucji Biznesu – zadaniem władz samorządowych jest sprawić, aby wiedza i realne możliwości skorzystania z tych narzędzi dotarły do adresatów.

WARMIŃSKO-MAZURSKIE ROLNICTWO I ROZWÓJ WSI

Rolnictwo to jest jeden z najważniejszych kierunków rozwoju gospodarczego Polski. Postawienie na rozwój obszarów wiejskich oznacza szersze wykorzystanie zasobów polskiego rolnictwa i polskiej wsi. Program rolny nie dotyczy jednak samego rolnictwa, ale ma na celu przede wszystkim przywrócenie rangi i znaczenia obszarów wiejskich, które zaczęły być marginalizowane. Chcemy rozwijać wieś w zakresie infrastruktury technicznej i drogowej, odtworzyć usługi publiczne - komunikację publiczną, przedszkola, szkoły, placówki służby zdrowia.

CO ZROBILISMY DLA ROLNIKÓW I WSI

Rolnictwo jest jednym z najważniejszych kierunków rozwoju gospodarczego Polski i województwa warmińsko-mazurskiego. Rolnictwo na Warmii i Mazurach stanowi jeden z kluczowych sektorów gospodarki. Wytwarza ono 11,3% PKB województwa, gdy tymczasem w kraju średnia ta wynosi 7,3%. Produkcja rolnicza ma charakter towarowy, gdyż aż 61% gospodarstw produkuje na rynek. Udział województwa w wytworzonej produkcji towarowej rolnictwa w kraju wynosi 5,7%. Przeciętna powierzchnia indywidualnego gospodarstwa rolnego wynosi 18,7 ha i jest ponad dwukrotnie wyższa niż średnia krajowa, która wynosi 8,3 ha. Potencjał rolnictwa województwa wynika z dobrej struktury agrarnej i wysokiej kultury rolnej.

Rozwój obszarów wiejskich oznacza nie tylko szersze wykorzystanie zasobów polskiego rolnictwa i polskiej wsi, ale też zapewnienie warunków życia jego mieszkańcom na poziomie miast. Program rolny nie dotyczy jednak samego rolnictwa, ale ma na celu przede wszystkim przywrócenie rangi i znaczenia obszarów wiejskich, które były marginalizowane w

polityce gospodarczej rządu PO-PSL. Chcemy rozwijać obszary wiejskie w zakresie infrastruktury technicznej i drogowej, odtwarzać usługi publiczne - komunikację publiczną, przedszkola, szkoły, placówki służby zdrowia.

CO RZĄD ZROBIŁ DLA ROLNIKÓW I WSI

Rząd Prawa i Sprawiedliwości podejmuje działania na rzecz podniesienia konkurencyjności i rozwoju polskiego rolnictwa wspierając eksport produktów rolno-spożywczych. Obecnie jednym z najważniejszych działań resortu rolnictwa jest poszukiwanie nowych rynków dla polskich produktów rolnych, szczególnie na rynkach pozaeuropejskich. W 2017 r. wartość eksportu produktów rolno-spożywczych osiągnęła rekordowy poziom ponad 27 mld euro, wzrastając w porównaniu do 2016 roku o 12,3%.

Ważnym zadaniem rządu było też wyrównywanie szans polskich rolników w konkurencji z rolnikami krajów UE. W ramach „Wspólnej Polityki Rolnej po 2020 roku – polskie priorytety” rząd kontynuuje dążenia do wyrównania dopłat bezpośrednich dla polskich rolników do poziomu porównywalnego z tymi, jakie otrzymują rolnicy w Niemczech czy Francji.

Rząd od początku funkcjonowania broni polskiej ziemi i wstrzymał na 5 lat sprzedaż państwowej ziemi, dając rolnikom możliwość dzierżawy na korzystnych warunkach zgodnie z przeznaczeniem. Ułatwia to konkurowanie rolników z dużymi podmiotami na rynku ziemi. Podjął też działania w celu poprawy kompetencji, umiejętności i wiedzy producentów rolnych, także w ramach powołanego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

Kluczowym programem przeciwdziałania stratom w rolnictwie jest program dotowanych ubezpieczeń upraw rolnych. Uruchomione zostały dotacje w wysokości 65 % składki do 1 ha i 65 % składki do 1 sztuki zwierząt gospodarskich, na które w budżecie na 2017 rok zapewniono 918 mln zł - kwota ta będzie corocznie wzrastała. Działania te znacząco zwiększają

ochronę producentów rolnych przed skutkami klęsk żywiołowych. Było to szczególnie ważne w 2018 roku w sytuacji klęski suszy, która dotyczyła dużej części gospodarstw rolnych.

W sytuacji nasilania się kryzysu hodowli trzody chlewnej na terenie województw wschodnich, Rząd podjął działania eliminujące zagrożenia dla tej hodowli w wyniku występowania wirusa ASF oraz ograniczające negatywne skutki tych zjawisk poprzez: dofinansowanie programu bioasekuracji, depopulację dzików na terenach zagrożonych, organizację skupu trzody i przerób mięsa na cele pozarynkowe, wprowadzenie odszkodowań za straty finansowe z tytułu ograniczeń produkcji i wycofywania hodowli. Podstawowym celem tych działań było ograniczenie strefy występowania ASF oraz ochrona i wsparcie dla producentów trzody chlewnej oraz stabilizacja rynku mięsa wieprzowego, mimo tego zagrożenia.

Bardzo istotnym działaniem rządu było też wsparcie dla budowy infrastruktury rolnictwa. Podjęte zostały dodatkowe inicjatywy lokalne, których beneficjentami są producenci rolni, obejmujące budowę lub modernizację dróg lokalnych, kontynuację programu budowy i modernizacji targowisk, poprawę gospodarki wodno-ściekowej oraz scalania gruntów.

Rząd zamierza kontynuować działania prorozwojowe na rzecz polskiego rolnictwa, w tym poprzez wsparcie dla innowacyjności, unowocześnianie technik produkcji roślinnej i zwierzęcej zwiększających rentowność produkcji oraz rozwój terenów wiejskich.

Z podwyższenia świadczeń emerytalno-rentowych do wysokości 1 tys. zł skorzystało ponad 340 tys. rolników. Dodatkowo obniżyliśmy wiek emerytalny dla rolników do 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn, podniesiony przez rząd PO-PSL.

Dla zmniejszenia nadmiernej biurokracji w obsłudze rolników oraz wsparcia procesów rynkowych, z połączenia Agencji Rynku Rolnego i Agencji Nieruchomości Rolnych we wrześniu 2017 roku utworzony został Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa. Nowa instytucja będzie także przeciwdzia-

łać nadmiernej koncentracji nieruchomości rolnych, a także ma zapewniać prowadzenie działalności rolniczej przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach.

W efekcie wprowadzenia w styczniu 2017 r. ustawy, ułatwiającej sprzedaż żywności przez rolników, wzmocniona została ich pozycja konkurencyjna. Z opodatkowania zwolnione zostały przychody ze sprzedaży do kwoty 20 tys. zł, a w proponowanej w 2018 roku nowelizacji - do kwoty 40 tys. zł. Wdrażane są też zmiany przeciwdziałające nieuczciwemu wykorzystywaniu przez sieci handlowe i duże zakłady przetwórstwa, przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi. Prowadzi to do wyeliminowania nieuczciwych praktyk handlowych z łańcucha dostaw surowców rolnych i żywności oraz obrony rolników przed tymi praktykami.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Rząd Prawa i Sprawiedliwości w lipcu 2018 roku przygotował specjalny Plan dla Wsi, który jest obecnie wdrażany i realizowany przez nowego Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Główne założenia Planu dla Wsi stanowią następujące działania:

ZWIĘKSZENIE DOFINANSOWANIA DO PALIWA ROLNICZEGO

- Zwiększymy z 86 do 100 litrów zwrot akcyzy zawartej w cenie zakupionego paliwa na każdy hektar.
- Wprowadzamy historyczne wsparcie dla producentów bydła poprzez zwrot akcyzy zawartej w cenie zakupionego paliwa w ilości 30 litrów na każdą Dużą Jednostkę Przeliczeniową (1DJP).

Oznacza to zwiększenie w 2019 roku kwoty dotacji z budżetu państwa na ten cel o 320 mln zł. Łączna kwota wyasygnowana na dopłaty do

paliwa rolniczego wyniesie 1,18 mld złotych. Projekt ustawy rozszerzającej zwrot akcyzy w paliwie rolniczym pojawi się tuż po wakacjach, a ustawa będzie obowiązywała od 1 stycznia 2019 roku. Stworzony zostanie także specjalny program dla rolników, organizowany przez dużych operatorów na rynku paliwowym, zarówno w formie indywidualnych rozwiązań, jak też wspólnego działania w grupach zakupowych.

UTWORZENIE NARODOWEGO HOLDINGU SPOŻYWCZEGO

- Ze spółek Skarbu Państwa (SP): Krajowej Spółki Cukrowej, ELEWARR, Rynków Hurtowych i Spółek Strategicznych SP utworzymy Krajową Grupę Spożywczą, o charakterze holdingu, która będzie wpływać na stabilizowanie rynków rolnych, poziom cen płaconych rolnikom za sprzedane płody rolne, zaopatrzenie rolnictwa, promocje i eksport polskiej żywności.
- Tworząc Narodowy Holding Spożywczy wesprzemy pozycję konkurencyjną rolnika na rynku żywności.

Zadaniem holdingu będzie inicjowanie działań rynkowych, oraz podejmowanie inwestycji służących całemu polskiemu rolnictwu, takich jak np. wybudowanie specjalnego nabrzeża - portu rolniczego w Gdańsku, przeznaczonego do obsługi eksportu rzepaku, zbóż czy cukru drogą morską.

WIĘCEJ SPRZEDAŻY BEZPOŚREDNIEJ I ROLNICZEGO HANDLU DETALICZNEGO

- Rozszerzamy możliwość legalnej sprzedaży nieprzetworzonej i przetworzonej w gospodarstwach żywności do takich podmiotów jak restauracje, hotele, stołówki, gospodarstwa agroturystyczne, lokalne sklepy itp.
- Zwiększamy z 20 tys. zł do 40 tys. zł kwotę wolną od podatku dla żywności sprzedawanej w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego – po przekroczeniu tej kwoty obowiązywać będzie niski podatek w wysokości 2%.
- Zachowamy zasadę, że na sprzedaż detaliczną z gospodarstw rolnych

nie będzie wymagane zezwolenie, ale tylko zgłoszenie do odpowiedniej inspekcji informacji o rozpoczęciu działalności.

Na rynku żywności konsumenci poszukują żywności wysokiej jakości - świeżej i naturalnej. Wychodzimy naprzeciw oczekiwaniom konsumentom, zainteresowanych możliwością zakupu produktów żywnościowych, produkowanych w danym rejonie przez lokalnych rolników, przy zachowaniu krótkich łańcuchów dostaw i bez udziału pośredników, zapewniając bliskie relacje producentów i konsumentów.

ZDROWA POLSKA ŻYWNOSĆ

- Zwiększamy wsparcie dla produkcji żywności wysokiej jakości, wraz ze wzmocnieniem roli producentów w łańcuchach „od pola do stołu - od producenta do konsumenta”.
- Zapewnimy skuteczną promocję i kanały dystrybucji.
- Wsparcie rozwoju rynku żywności wysokiej jakości poprzez rozwój logistyki, nowoczesnych platform sprzedaży, sprzedaży przez Internet itp.
- Wesprzemy rozwój rolnictwa ekologicznego promując gospodarstwa produkujące na rynek, eliminując przy tym patologię wykorzystania dopłat do użytkowników rolnych niedających żadnej produkcji.
- Wprowadzimy oznaczenie produktów żywnościowych niezawierających GMO i zapewnienie skutecznego systemu kontroli w tym zakresie.

Rozwijanie produkcji żywności wysokiej jakości, szczególnie ekologicznej, tradycyjnej i regionalnej, to szansa dla mniejszych gospodarstw. Polska żywność powinna być synonimem najwyższej jakości.

PODJĘCIE DZIAŁAŃ PRZECIWKO SUSZY

- Wdrożymy system poprawy żyzności gleb w Polsce poprzez szerokie stosowanie nawozów przyjaznych środowisku, poprawienie pH gleby (wap-

nowanie), regulowanie stosunków wodno-powietrznych.

- Wdrożymy szeroki program retencji wodnej oraz budowy systemów melioracji, w tym nowoczesnych systemów irygacyjnych.

Wypracowane zostaną mechanizmy kompensacji dla tych rolników, którzy dotknięci zostali klęską suszy. Do oceny jej skutków wykorzystamy innowacyjne, ale obiektywne rozwiązania przyspieszające szacowanie tych strat jak np. zdjęcia satelitarne, bezpłatnie udostępnione przez UE. Dzięki nim będzie można uzyskiwać również informacje, co do stanu upraw czy uwilgotnienia gleby. Będziemy wdrażać także inne innowacyjne rozwiązania jak nawadniania kropelkowe czy stosowanie specjalnych preparatów zatrzymujących wodę.

POLSKIE PASZE

- Rozszerzymy uprawę krajowych roślin białkowych, w tym; strączkowych, bobowatych i soi, jako roślin dostarczających wartościowe białko dla sektora paszowego, zapewniających dochody dla polskich rolników i poprawiających żyzność gleb.
- Zwiększymy wykorzystanie białka paszowego z nasion rzepaku, także poprzez nowe metody przetwarzania i obróbki, zapewniające wysoką strawność i dobre efekty żywieniowe.
- Rozpoczniemy proces zmniejszania zależności polskiej produkcji zwierzęcej od importu białka paszowego, rugującego z rynku krajowe źródła białka i pogarszającego możliwości pozyskiwania dochodów przez polskie gospodarstwa.

Zagraniczne koncerny paszowe nie są zainteresowane jakkolwiek produkcją białka w Polsce, nastawione są tylko na używanie importowanej soi amerykańskiej. Nie ma jednak powodu, żeby wydawać 4 mld zł rocznie na zakup białka, które można wyprodukować w Polsce i mogą na tym zarobić polscy rolnicy.

ROLNICTWO DLA EKOLOGII I PEŁNEGO WYKORZYSTANIA SUROWCÓW

- Zwiększymy wykorzystanie odpadowej biomasy ze źródeł rolniczych w biogazowniach, które obok wykorzystania elektrowni wodnych, będą istotnym wkładem rozwoju obszarów wiejskich w rozwój OZE.
- Zwiększymy wykorzystanie surowców rolniczych dla przemysłu, w szczególności przy produkcji kompozytów, kosmetyków, parafarmaceutyków, tkanin i materiałów budowlanych itp.
- Ograniczymy straty i marnotrawstwo żywności wykorzystując odpady, które nie mogą być wykorzystane na wytwarzanie energii w biogazowniach.

Znaczna część produkcji rolniczej powinna iść w kierunku wykorzystania poza żywnościowym. Daje to szansę na pełniejsze wykorzystanie zasobów ziemi i stworzenie nowych miejsc pracy w rolnictwie i przemyśle z korzyścią dla społeczeństwa.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA WARMIŃSKO-MAZURSKICH ROLNIKÓW I WSI

Według kandydatów Prawa i Sprawiedliwości do samorządu regionalnego główne obszary, wymagające wsparcia w rolnictwie warmińsko-mazurskim stanowią:

- Większe wsparcie spółdzielczości i grupowych form działania. Wspieranie specjalizacji w rolnictwie: produkcji mleczarskiej, hodowli trzody chlewnej, hodowli kóz i owiec (w szczególności w małych gospodarstwach i na terenach z trudnymi warunkami gospodarowania). Zwiększenie zainteresowania rolników rolnictwem ekologicznym, w tym tradycyjnymi odmia-

nami zbóż. Poprawa jakości materiału siewnego, głównie poprzez zwiększenie wsparcia (dopłat) do nasion kwalifikowanych i zwiększenie upraw materiału kwalifikowanego. Współpraca instytucji i organizacji rolniczych w obszarze działań promocyjnych i informacyjnych, mających na celu promowanie produktów rolnych i żywnościowych regionu – koordynowanych i nadzorowanych przez KOWR.

- Podjęcie działań we współpracy z rolnikami na rzecz wsparcia ochrony środowiska, głównie poprzez wapnowanie użytków rolnych. W województwie warmińsko-mazurskim gleby charakteryzują się wysokim poziomem kwasowości, wapnowanie użytków rolnych pozwoli na ochronę środowiska naturalnego i zapobiegnie dalszej degradacji gleb. Wysoka kwasowość gleb powoduje wiele negatywnych skutków w środowisku, mianowicie doprowadza do zmniejszonej absorpcji przez nią, a w konsekwencji przez rośliny, właściwych składników dostarczanych z mineralnymi czy naturalnymi nawozami, co skutkuje koniecznością ich większego użycia, a w efekcie powoduje zakwaszenie i negatywne skutki w środowisku, jak i zmniejszenie dochodów rolników. Zagadnienie to powinno być ujęte w „Regionalnej strategii na rzecz wsparcia ochrony środowiska”.
- Wsparcie rolników w sprzedaży bezpośredniej żywności wysokiej jakości, żywności naturalnej, m.in. przez utworzenia w każdym powiecie tradycyjnych rynków z zapleczem do handlu wędlinami, nabiałem, zwierzętami itp. Chodzi o rzeczywiste utworzenie miejsc spełniających najwyższe normy, gdzie rolnicy, drobni przetwórcy będą mogli w odpowiednich warunkach oferować swoje produkty. Bardzo ważne są programy pilotażowe, poparte badaniami przed i po otwarciu takiego rynku.
- Prowadzenie działań informacyjnych mających na celu identyfikację klastra pszczelarskiego w regionie oraz stworzenie warunków jego rozwoju. Doprowadzenie do porozumienia pomiędzy rolnikami i pszczelarzami w kwestii wykonywania zabiegów rolnych w okresach karencyjnych dla pszczół. Dorobek i wiedza lokalnych pszczelarzy stanowią ogromną war-

tość regionu. Ponadto, ten dział produkcji rolniczej jest bardzo dochodowy, w związku z czym stawiając na jego rozwój, zwiększone zostaną dochody dość znacznej grupy mieszkańców województwa. Katedra Pszczelarstwa UWM zdobyła w tym zakresie bogate doświadczenie i wiedzę naukową, co może determinować transfer wiedzy naukowej do przedsiębiorców – pszczelarzy.

- W województwie warmińsko-mazurskim poza rolnictwem ważne są również zagadnienia związane z rybactwem i rybołówstwem. Warto podjąć działania wspomagające gospodarstwa rybackie, odpowiedzialne za gospodarkę na danym akwenie, co będzie skutkowało zwiększeniem ilości ryb na akwenach zarządzanych przez gospodarstwa rybackie.
- Przeciwdziałanie zagrożeniu, jakim dla hodowli trzody chlewnej jest rozprzestrzenianie się choroby ASF z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo z Rosją i Białorusią, skąd wirus mógł przeniknąć do Polski.
- Szczególnie zaangażujemy się w realizację programu poprawy żyzności gleb Planu Dla Wsi. W województwie warmińsko-mazurskim gleby charakteryzują się wysokim poziomem kwasowości, wapnowanie użytków rolnych pozwoli na ochronę środowiska naturalnego i będzie działaniem zapobiegawczym dalszej degradacji gleb.
- Identyfikacja klastra pszczelarskiego na Warmii i Mazurach oraz stworzenie warunków jego rozwoju. Doprowadzenie do porozumienia pomiędzy rolnikami i pszczelarzami w kwestii wykonywania zabiegów rolnych w okresach karencyjnych – w przypadku uzyskania takiego porozumienia, będzie to pierwsze takie osiągnięcie na skalę całego kraju.
- W zakresie szeroko pojętego rolnictwa znajdują się także zagadnienia związane z rybactwem i rybołówstwem. Kandydaci Prawa i Sprawiedliwości postulują w tym punkcie powrót do gospodarstw rybackich, odpowiedzialnych samodzielnie za gospodarkę na danym akwenie, co będzie skutkowało zwiększeniem ilości ryb na akwenach zarządzanych przez gospodarstwa rybackie;.

ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT W WARMIŃSKO-MAZURSKIM I POŁĄCZENIA KRAJOWE

Dobrze rozwinięta sieć dróg krajowych i lokalnych jest niezbędnym warunkiem dla budowania trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego. Sieć dróg jest jak układ krwionośny, którym organizm musi dostarczyć tlen nawet do najdalszych części swojego ciała. Dlatego podczas rządów Prawa i Sprawiedliwości zdecydowanie przyspieszyła realizacja inwestycji drogowych, które mają bezpośredni wpływ na rozwój Polski.

CO ZROBIŁÍMY DLA TRANSPORTU

POŁĄCZENIA MIĘDZYNARODOWE – W ostatnich latach rząd przeznaczył ponad 8 mld zł na infrastrukturę drogową w województwie warmińsko-mazurskim. Jeszcze nigdy w tak krótkim czasie nie trafiło do nas tak wiele środków na inwestycje drogowe. Zapewniono dofinansowanie na:

- Budowa drogi S51 na odcinkach Olsztyn Wschód – Olsztyn Południe oraz Olsztyn Południe o długości 26,9 kilometrów (przewidywane zakończenie inwestycji – 2018 r.).
- Budowa drogi S16 odc. Borki Wielkie – Mrągowo o dł. 15,6 km (zakończenie inwestycji – 2022 r.).
- Budowa obwodnicy Nowego Miasta Lubawskiego DK nr 15 o dł. 17 km (zakończenie inwestycji – 2021 r.).
- Budowa obwodnicy Olsztyna DK 16 o dł. 10 km (przewidywane zakończenie inwestycji - 2018 r.).
- „Via Baltica”, odcinek Mazurski o dł. 63 km (zakończenie inwestycji - 2025 r.);

- Realizacji części warmińsko – mazurskiej drogi krajowej S7 z Gdańska do Warszawy, która będzie w przyszłości odgrywać ważną rolę w rozwoju gospodarczym województwa.

DROGI LOKALNE – Dodatkowe 500 mln zł więcej na drogi lokalne, niż było zaplanowane w budżecie. Kwota, jaką otrzyma województwo warmińsko-mazurskie w ramach dodatkowych funduszy na drogi lokalne dla województw wynosi niemal 30 mln zł.

INWESTYCJE NA KOLEI – W ciągu ostatnich dwóch lat przebudowano ok. 707 km linii kolejowych, co stanowi ponad 141% planu założonego na koniec 2017 roku. Dzięki działaniom rządu Prawa i Sprawiedliwości w naszym województwie do roku 2023 zostaną zmodernizowane następujące trasy:

- Działdowo – Olsztyn na linii kolejowej 216.
- Ełk – Korsze na linii kolejowej 38.
- Ełk – Szczytno na linii kolejowej 219.
- Gutkowo- Braniewo na linii kolejowej 221.
- Iława – Olsztyn na linii kolejowej 353.
- Białystok- Ełk na linii kolejowej 038 Rail Baltica.

Realizacja tych przez wiele lat wyczekiwanych inwestycji znacząco skróci czas dojazdu dla osób dojeżdżających do szkół i miejsc pracy, poprawiając tym samym warunki mobilności zawodowej mieszkańców wsi i małych miast regionu, przyspieszy rozwój gospodarczy, ułatwi dostęp do naszego województwa turystom.

KANAŁ ZEGLOWNY PRZEZ MIERZEJĘ WIŚLANĄ – Oczekiwana przez dziesięciolecie inwestycja staje się faktem. Zapewnione jest finansowanie, trwają intensywne prace przygotowawcze i projektowe. Zapowiada to zmianę statusu Elbląga i otaczających go terenów, ale też całe województwo radykalnie pogłębi swój morski charakter, ze wszystkimi wynikającymi z tego szansami.

NOWE MOSTY – Rząd przygotował wstępną analizę zapotrzebowania na budowę nowych mostów. Łączny koszt prac przygotowawczych i realizacji wynosi 2,34 mld zł. Zarekomendowano 21 lokalizacji dla nowych mostów na głównych rzekach: Wiśle, Odrze, Warcie czy Bugu.

ELEKTROMOBILNOŚĆ – Rząd opracował Plan Rozwoju Elektromobilności oraz projekt Funduszu Niskoemisyjnego Transportu, który przyczyni się do poprawy jakości życia w polskich miastach poprzez zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza, obniżenie hałasu oraz poprawę komfortu pasażerów. Dzięki inwestycjom ze środków funduszu możliwy będzie m.in. rozwój sieci punktów ładowania dla samochodów elektrycznych, co jest konieczne dla wzrostu liczby tych pojazdów w Polsce.

DROGI W ROZSĄDNEJ CENIE – Do budowy nowych dróg rząd podchodzi strategicznie. Dzięki wprowadzonym zmianom dotyczącym przetargów i umów, środki publiczne na budowę dróg są wydatkowane bardziej racjonalnie. Skończyły się czasy, gdy w Polsce budowało się jedne najdroższe autostrady i drogi ekspresowe. Rząd przygotował przepisy dotyczące m.in. uproszczenia oraz przyspieszenia prac na kolei, dzięki wprowadzanym zmianom poprawia się konkurencyjność transportu kolejowego.

W 2018 roku rząd przeznaczył ok. 77,7 mln zł na budowę lub przebudowę dróg gminnych i powiatowych oraz węzłów łączących te drogi z drogami wyższego rzędu. W tej kwocie 35,8 mln zł pochodzi z Rządowego Programu na rzecz rozwoju oraz konkurencyjności regionów poprzez wsparcie lokalnej infrastruktury drogowej. Znalazło się w nim 27 inwestycji zgłoszonych przez:

gminy: Lidzbark Warmiński, Wieliczki, Pozezdrze, Rybno, Węgorzewo, Sępólno, Ostróda, Łukta, Miłki, Pasym, Świętajno, Ełk, Jeziorany, Kętrzyn, Orzysz, Zalewo, Młynary, Lubawa, Pastęk, Pieniężno, Janowiec Kościelny, Braniewo,

powiaty: elbląski, ełcki, piski, węgorzewski, gołdapski.

Realizacja tych inwestycji pozwoli na:

- Przebudowę i wyremontowanie ok. 32 km dróg gminnych i powiatowych.
- Wyremontowanie 2 mostów.
- Wybudowanie 9,5 km chodników lub ścieżek pieszo-rowerowych.
- Stworzenie 13 przejść dla pieszych o podwyższonym standardzie bezpieczeństwa.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Gigantyczne inwestycje rządu Prawa i Sprawiedliwości w infrastrukturę transportową przynoszą zasadniczy impuls rozwojowy. Jeżeli chcemy aby został on właściwie wykorzystany, do dróg ekspresowych i krajowych muszą być dołączone drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne. Podobnie jak do linii kolejowych muszą być również dołączone drogi samorządowe. Dopiero wtedy powstanie spójny system komunikacyjny. Dzisiaj każdy samorząd – województwo, powiaty, gminy – prowadzi swoją politykę w zakresie budowy, modernizacji czy naprawy dróg. Kierowcy czy inni użytkownicy dróg codziennie coraz bardziej odczuwają, że „każda droga swojego gospodarza ma”.

Odcinki w dobrym stanie sąsiadują z zupełnie zniszczonymi, co powoduje że poniesione nakłady nie poprawiają dostępności komunikacyjnej. Wobec tego można uznać, że są w znacznym stopniu marnotrawione. Taki stan rzeczy zniechęca potencjalnych inwestorów, stanowiąc jednocześnie znaczące utrudnienie w poruszaniu się mieszkańców po terenie województwa.

Dodatkowo, niedoinwestowany transport publiczny nie stanowi alternatywy dla transportu indywidualnego, co skutkuje zagęszczeniem ruchu i zwiększoną emisją spalin. Problemy te w szczególności dotyczą większych miast, stanowiących rynek pracy dla otaczających je obszarów.

Należy przeprowadzić **modernizację dróg tak, by zapewnić integrację regionalnego układu transportowego z krajowym systemem transportowym.**

Ponadto województwo warmińsko-mazurskie jest **jedynym** województwem w Polsce, które nie wykazało się jakąkolwiek inicjatywą wprowadzenia autobusów elektrycznych – w regionie nie tylko nie jeżdżą e-busy, ale także nie są nad nimi prowadzone żadne prace w ramach przeznaczonych dla Warmii i Mazur w tym obszarze projektów Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (NCBR).

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO TRANSPORTU

Przez blisko trzy lata rząd Prawa i Sprawiedliwości pokazał jak znakomicie potrafi realizować inwestycje drogowe i kolejowe. Wydatki na drogi ekspresowe przekraczają 8 mld zł, a przecież dodatkowe pieniądze idą także na drogi krajowe. Tylko na program likwidacji miejsc niebezpiecznych (53 zadania na terenie całego województwa) przeznaczono 800 mln zł. Kolejne setki milionów zł zostaną wydane z tytułu realizacji innych programów.

Ponadto w województwie warmińsko-mazurskim w ramach Instrumentu „Łącząc Europę” (CEF) realizowane są 2 projekty o łącznej wartości 1,2 mld euro ze współfinansowaniem ze środków UE w wysokości 745 mln euro. Ponadto, na terenie województwa w ramach CEF realizowany jest projekt obejmujący swym zasięgiem większą liczbę województw – Krajowy System Zarządzania Ruchem Drogowym na sieci TEN-T – etap I, a także projekty ogólnopolskie i horyzontalne.

Będziemy wspierać rozwój regionalnej i ponadregionalnej infrastruktury transportu kołowego i torowego. Oczekujemy, iż rząd Rzeczypospolitej wspierając rozwój naszego regionu będzie kontynuował już podjęte inwestycje drogowe i kolejowe oraz zrealizuje kolejne:

- Drogę S5 odc. Ornowo – Wirwajdy o dł. 5,3 km (planowane ogłoszenie przetargu – marzec 2019 r.).
- Inwestycje dworcowe w miejscowościach: Olsztyn Główny, Nidzica, Olsztynek, Szczytno, Susz, Biskupiec Pomorski, Susz, Czerwonka, Korsze, Sątopy Samulewo, Wydminy, Braniewo, Gronowo Elbląskie, Morąg, Żabi Róg.
- Pętlę Mazurską – Odtworzenie rozebranej w 1945 r. linii kolejowej dookoła Wielkich Jezior Mazurskich, co pozwoli na integrację głównych atrakcji turystycznych regionu. Inwestycja zostanie przeprowadzona dzięki środkom unijnym oraz finansowaniu dłużnemu.

Dostrzegamy też jak pozytywną rolę zaczyna odgrywać lotnisko w Szymanach. Należy dążyć do zwiększenia jego rentowności poprzez poszerzenie siatki połączeń rozkładowych ale też oferty lotów czarterowych oraz biznesjet i general aviation. W efekcie długofalowym pozwoli to na zmniejszenie wydatków samorządu województwa ponoszonych na zapewnienie funkcjonowania przedmiotowego lotniska.

Popieramy też projekt aby w okolicach Olsztyna Poczta Polska wybudowała węzeł spedycyjny tzw. Depot, który wpisze się w nową strukturę logistyczną Poczty Polskiej i będzie stanowił istotny atut w rozwoju naszego regionu.

Nowy samorząd Prawa i Sprawiedliwości przystąpi do Programu „Elektromobilność”, powołanego przez Polski Fundusz Rozwoju. Główne korzyści z przystąpienia do Programu przez województwo są m.in. nas:

- Autobusy elektryczne nie emitują spalin, nie wydzielają zanieczyszczeń w postaci pyłu zawieszonego oraz gazów, przede wszystkim tlenków azotu i tlenków siarki, które trafiają do powietrza.
- E-busy, jako nowoczesny transport, zapewniają jakość i komfort podróży.
- Silnik elektryczny zapewnia cichą i płynną jazdę, generując mniej wibracji, co wpływa również na mniejsze zmęczenie kierowcy i pasażerów.

- Popularyzacja E-busów w perspektywie długofalowej wpłynie na rozwój przemysłu w Polsce oraz nowe miejsca pracy dla mieszkańców (polski autobus elektryczny został jako pierwszy elektryczny autobus w historii wyróżniony tytułem „Bus of The Year 2017”).

Dla koordynacji i prowadzenia spójnej polityki transportowej powołamy przy Sejmiku Województwa Wojewódzki Zespół Transportowy do którego zaprosimy przedstawicieli GDDKiA, PLK S.A, samorządów, aby tworzyć spójną, zaplanowaną, perspektywiczną politykę transportowa regionu.

Przez wiele lat przyjęło się, że jesteśmy skazani na wykluczenie komunikacyjne. Omijały nas wielkie inwestycje, wielkie programy, ale też i na te małe nie było pieniędzy. Coraz trudniej było do nas dojechać, coraz trudniej podróżować po naszym regionie, coraz trudniej dojechać do pracy, do szkoły, do lekarza. Przedsiębiorcy przegrywali rywalizację z konkurencją z innych lepiej skomunikowanych części Polski. Namówienie kogoś na inwestowanie w naszym województwie stało się wielkim wyczynem. Dzisiaj to wszystko naprawiamy.

WARMIŃSKO-MAZURSKA EDUKACJA

Edukacja i szkolnictwo wyższe stoją aktualnie przed nowymi wyzwaniami. Po latach zapóźnień i nieudanych reform, rząd Prawa i Sprawiedliwości podjął się odpowiedzialnego zadania przemodelowania struktury edukacji i szkolnictwa wyższego, tak aby efektywnie odpowiadała na potrzeby rynku i nowe wyzwania. Dzieci i młodzież stanowią naszą przyszłość – to wielopokoleniowa sztafeta wzajemnej troski społecznej w której dbając o wykształcenie młodych, zapewniamy im oraz sobie samym dobry rozwój kraju. Dobre edukacja i szkolnictwo to gwarancja poprawy jakości naszego życia i rozwoju całego społeczeństwa.

CO ZROBIMY DLA SZKÓŁ I UCZELNI

REFORMA EDUKACJI – Rząd przeprowadził kompleksową reformę edukacji, przywracając ośmioklasową szkołę podstawową oraz likwidując gimnazja. Przekształcenia te w ciągu dwóch lat przyniosą 10 tys. dodatkowych etatów dla nauczycieli. Dostosowano także programy nauczania do współczesnych wyzwań cywilizacyjnych, m.in. w zakresie cyfryzacji oraz przywrócono pełny kurs lekcji historii. Ponadto wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społecznym zniesiono obowiązek szkolny dla 6-latków.

WIĘCEJ PIENIĘDZY NA SZKOŁY – Zwiększono nakłady na wyposażenie pracowni szkolnych, zakup sprzętu i modernizację pomieszczeń – samorządy otrzymały o 313 mln zł wyższą subwencję oświatową. Rządowy program „Aktywna Tablica”, w ciągu trzech lat pozwoli wyposażyc szkoły w nowoczesne urządzenia multimedialne – w latach 2014-2020 na wyposażenie szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne oraz narzędzia cyfrowe przeznaczone zostały środki w wysokości od 140 tys. do 200 tys. zł na szkołę.

SZKOŁY BRANŻOWE – By dopasować system edukacji do potrzeb rynku pracy utworzono szkoły branżowe, które we współpracy z pracodawcami przygotowują do rozpoczęcia kariery w konkretnych zawodach. W regionach podejmowane są działania w celu podniesienia efektywności kształcenia uczniów w zakresie przedmiotów przyrodniczych oraz matematycznych, w tym nauczanie oparte na metodzie eksperymentu w „Modułowych pracowniach przyrodniczych”.

KONSTITUCJA DLA NAUKI – Rząd realizuje także reformę szkolnictwa wyższego, która podniesienie poziomu nauczania, zwiększy współpracę między nauką, a biznesem oraz poprawi model finansowania badań naukowych. Dzięki temu możliwy będzie efektywny rozwój małych i dużych ośrodków akademickich. Planowany jest zdecydowany wzrost nakładów finansowych na szkolnictwo wyższe i naukę – w 2018 roku budżet na ten cel zwiększy się o miliard złotych.

OGÓLNOPOLSKA SIEĆ EDUKACYJNA – OSE to szybki, bezpieczny i bezpłatny Internet w każdej szkole. Inicjatywa ta wpisuje się w obchody 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 r. Wdrożenie rządowego projektu OSE stanowić będzie cywilizacyjną zmianę dla polskich szkół.

W województwie warmińsko-mazurskim do tej pory projektem objęto 705 szkół.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

W województwie warmińsko-mazurskim w technologii informacyjno-komunikacyjnej wyposażonych zostało już 70 szkół. Planowane jest wsparcie kolejnych 122. Ze szkoleń skorzystało do tej pory 988 nauczycieli, a kolejnych 179 zostanie nimi objętych.

W województwie warmińsko-mazurskim 87 szkół utworzyło pracownie

szkolne do nauczania przedmiotów przyrodniczych bądź matematyki. Szacuje się, że z dotacji skorzystają jeszcze 62 szkoły. Do 2022 r. szkoły i placówki z regionu na powyższe działania będą mogły skorzystać z blisko 72,17 mln zł. Nie wyklucza się w kolejnych latach przeznaczenia dodatkowych środków na tego typu wsparcie.

W woj. warmińsko-mazurskim w roku 2016/2017 funkcjonowało 10 uczelni, w których kształciło się ponad 26,7 tys. studentów (1,9% w skali kraju), co plasuje woj. na 13. pozycji w kraju. W samym Olsztynie są 4 szkoły wyższe, z których największa – Uniwersytet Warmińsko-Mazurski – kształci 21 tys. studentów (1,5% ogólnej liczby w kraju).

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA WARMIŃSKO-MAZURSKICH SZKÓŁ

W oparciu o wzrost nakładów finansowych na szkolnictwo wyższe i naukę, zapowiedziany przez rząd, oraz uwzględniając przedstawione powyżej projekty rządowe, kandydaci Prawa i Sprawiedliwości w nowo wybranym samorządzie regionu Warmia i Mazury zapewnią:

- Wspólnie z kuratorem oświaty wypracujemy program rozwoju edukacji w naszym regionie. Program będzie się odnosił do spraw merytorycznych, organizacyjnych, ale też zaproponujemy działania, które wzmocnią kształtowanie postaw patriotycznych i prospołecznych i obywatelskich.
- Ponadto wspólnie z kuratorem oświaty:
 - Opracujemy zasady zacieśniania współpracy ze służbami mundurowymi państwa: wojskiem, w tym szczególnie Wojskami Obrony Terytorialnej, policją, strażą pożarną, strażą graniczną.
 - Nawiążemy systemową współpracę z jednostkami gospodarczymi, aby młodzież poznawała realne funkcjonowanie zakładów pracy.

- Uważamy, że dotychczasowy poziom współpracy z klubami sportowymi jest dalece niewystarczający – zmienimy to.
- Poprawimy współpracę placówek kultury ze szkołami, gdyż widzimy w tym obszarze ogromny potencjał synergii budowania zainteresowania kulturą wśród dzieci i młodzieży, ale też sfera kultury będzie dzięki temu pozyskiwała młodą publiczność – kultura musi też przekazywać treści patriotyczne i obywatelskie i przez to budować swój autorytet w środowisku młodzieżowym.
- Szczególną wagę przywiązujemy do współpracy edukacji ze światem akademickim, szczególnie z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim.
- Stworzymy mechanizmy, aby ogromna wiedza i dorobek naukowy naszego środowiska akademickiego przybliżyć szerokiej opinii publicznej, ale przede wszystkim uczniom w szkołach ponadpodstawowych – uczniowie otrzymają najnowszą wiedzę, a wyższe uczelnie będą miały okazję prezentować swoją ofertę i pozyskiwać przyszłych studentów.
- Specjalna Strefa Ekonomiczna ze względu na swój potencjał i dynamiczny rozwój oprócz swoich podstawowych funkcji gospodarczych stanie się ważnym elementem edukacji technologicznej.
- Opracujemy rozwiązania dotyczące dokończenia inwestycji w zakresie zapewnienia szerokopasmowego Internetu w województwie warmińsko-mazurskim (część infrastruktury została zdemontowana poprzez spór sądowy z wykonawcą, z którym obecny samorząd zerwał umowę na administrowanie projektem – koszt utrzymania niedokończonego projektu z szacowanych pierwotnie 3 mln zł wzrósł do 14 mln zł rocznie). Zakończenie tej inwestycji pozwoli na uruchomienie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (OSE szybkiego Internetu) we wszystkich szkołach województwa warmińsko-mazurskiego do 2021 r. Korzystanie z szerokopasmowego Internetu w szkołach będzie nieodpłatne. Nastąpi wyrównanie szans edukacyjnych wszystkich uczniów, zwłaszcza z terenów o małej aglomeracji. Pozwoli to na wdrożenie nowoczesnych metod kształcenia i

powszechnej nauki, np. programowania, oraz wpłynie na wykorzystanie atrakcyjnych multimedialnych metod nauczania, np. języków obcych.

- Rozwiniemy program „Laboratorium”, dzięki któremu młodzież szkolna odwiedza zakłady produkcyjne, poznaje realne funkcjonowanie przemysłu i może dzięki temu bardziej świadomie wybierać swoją drogę kariery zawodowej.
- Doprowadzimy do objęcia wszystkich uczniów województwa opieką stomatologiczną, która będzie finansowana z Narodowego Funduszu Zdrowia. Zadanie to ułatwią „dentobusy”, których uruchomienie zapowiedział rząd – do dyspozycji województwa warmińsko-mazurskiego będzie jeden dentobus (tak samo, jak w innych województwach). Projekt ten będzie wspierany również ze środków samorządu województwa.
- Wdrożymy program „Aktywna tablica”, mający na celu przygotowanie uczniów do życia w społeczeństwie informacyjnym poprzez wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK). Szkoły podstawowe otrzymają więcej interaktywnych i dotykowych monitorów.

Samorząd województwa będzie też kontynuował prowadzenie szkół policealnych z ukraińskim językiem nauczania w Elblągu, Ełku i Olsztynie oraz Zespołu Szkół w Górowie Iławeckim.

Wsparcia wymagają również Ośrodki Doskonalenia Nauczycieli w Elblągu i Olsztynie oraz dwie biblioteki pedagogiczne również w Elblągu i Olsztynie.

WARMIŃSKO-MAZURSKIE RODZINY W CENTRUM UWAGI

Rodzina to najważniejsza jednostka społeczeństwa. To właśnie najbliżsi – dzieci, rodzice, dziadkowie w sposób bezpośredni dbają o siebie nawzajem. Wsparcie dla rodzin to najlepsza forma rozwoju społeczeństwa. Nikt nie zadba o polskie dzieci lepiej niż ich najbliżsi i nikt nie zdoła efektywniej zaopiekować się seniorami niż ich bliscy. Prawo i Sprawiedliwość rozumie, że najważniejszym zadaniem jest wsparcie przez władze samorządowe roli jaką realizują polskie rodziny.

CO ZROBIŁÍMY DLA RODZIN

Dzięki programowi Rodzina 500+ o 7% w stosunku do roku poprzedniego wzrosła w 2017 r. liczba urodzeń i niemal całkowicie wyeliminowano skrajne ubóstwo w rodzinach, które spadło z 12% do poniżej 3%. Pieniądze z programu trafiają do ponad 2,6 mln polskich rodzin. Program obejmuje już 4 mln dzieci. W 2018 r. rząd przeznaczy na program 24,5 mld zł.

Poprawiła się jakość życia polskich rodzin. Rodziny bardzo efektywnie wydają środki z programu Rodzina 500+, inwestując je przede wszystkim w edukację, wypoczynek oraz rozwój dzieci. Zaledwie 0,48 promila (1,9 tys. na 4 mln) świadczeń ma zamienioną formę wypłaty na rzeczową, ze względu na niewłaściwe wydatkowanie środków.

Dodatkowo rząd wspiera rodziny i aktywizację zawodową kobiet poprzez tworzenie miejsc w żłobkach i przedszkolach. W 2017 r. rząd dofinansował 42 tys. miejsc opieki w ramach programu Maluch+, dzięki czemu powstało 10 tys. nowych miejsc dla dzieci. W 2018 r. samorządy otrzymają w ramach programu Maluch+ trzykrotnie więcej pieniędzy niż rok wcześniej, dzięki czemu powstanie 24,5 tys. nowych miejsc dla maluchów.

Od 2017 roku dofinansowane jest funkcjonowanie miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 posiadających orzeczenie o niepełnosprawności lub wymagających szczególnej opieki.

Do edycji programu na 2018 rok rząd wprowadził moduł dla gmin, w których nie funkcjonują instytucje opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Otrzymają one środki w kwocie zgłoszonego zapotrzebowania przy założeniu, że będzie to nie więcej niż 80%, a kwota dofinansowania na tworzenie nowych miejsc w gminie nie przekroczy 3 mln zł i nie obejmie więcej niż 20% dzieci w rocznikach 1-2.

Prawo i Sprawiedliwość stanęło też w obronie dzieci, których rodzice nie płacą alimentów. Dzięki wprowadzonym zmianom prawnym wyraźnie zmniejszyła się liczba niepłacących rodziców, którzy trafiają do Krajowego Rejestru Długów. O ile np. w marcu 2017 roku wpisano do rejestru blisko 2,5 tys. nowych dłużników alimentacyjnych, to we wrześniu już niespełna 600. O skuteczności nowego prawa świadczy również wzrost ściągalności alimentów do Funduszu Alimentacyjnego – w porównaniu z 2015 rokiem aż o blisko 80%.

Rządowym programem „Rodzina 500+” zostało objętych ogółem w Polsce 3,684 mln dzieci do 18 lat, wychowujących się w 2,413 mln rodzin. Na wsi świadczenie wychowawcze trafia do 1,287 mln dzieci. W gminach miejskich z pomocy korzysta ponad 1,433 mln dzieci. Pozostałe 0,915 mln to dzieci z gmin miejsko-wiejskich. Od początku funkcjonowania programu do rodzin trafiło już w sumie 42,62 mld zł.

Resortowy program „Maluch+” to dofinansowanie do utworzenia oraz funkcjonowania miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 dla samorządów oraz podmiotów prywatnych. W tegorocznej edycji programu zwiększono środki na ten cel aż trzykrotnie – do 450 mln zł. Gminy, w których nie ma żadnej tego typu instytucji, miały gwarancję dofinansowania 80% kosztów budowy żłobka lub klubu dziecięcego.

Według danych z 15 lutego 2018 r., ogółem w Polsce:

- Powstało bądź planowane jest łącznie 24498 nowych miejsc opieki dla maluchów,
- Dofinansowanie otrzymało 56020 już istniejących miejsc,
- Przekazano 385,7 mln zł wsparcia na tworzenie i funkcjonowanie miejsc opieki dla najmłodszych dzieci.

102 gminy, w których nie było żadnej instytucji opieki nad dziećmi do lat 3, otrzymają dofinansowanie.

Od momentu uruchomienia przez rząd Prawa i Sprawiedliwości programu bezpłatnych leków dla seniorów 75+, osoby starsze otrzymały bezpłatnie prawie 50 mln opakowań leków. Z programu skorzystało 2,2 mln seniorów. Lista bezpłatnych leków jest sukcesywnie poszerzana, co ma znaczący wpływ na poprawę jakości życia osób chorych m.in. na nadciśnienie tętnicze, chorobę niedokrwinną serca, cukrzycę czy chorobę Parkinsona – czyli typowe choroby związane z wiekiem. Od 1 września 2016 roku do 30 września 2017 roku aż 446 mln zł zostało w kieszeniach emerytów i rencistów dzięki rządowemu programowi Darmowe leki dla seniorów 75+.

Rządowy program „Senior+” zakłada powstawanie 214 nowych placówek dla seniorów: 76 dziennych domów i 138 klubów. Na budowę, modernizację i wyposażenie, placówki otrzymają wsparcie o łącznej kwocie ponad 35 mln zł. Placówki zapewnią osobom starszym 5 tys. 387 nowych miejsc pobytu.

Natomiast 224 już istniejące placówki „Senior+”, w tym 154 domy dzienne oraz 70 klubów, otrzymają dofinansowanie do funkcjonowania w wysokości blisko 15 mln zł.

Ponadto w listopadzie 2017 r. ruszył program Opieka 75+, w ramach którego 13,5 tys. seniorów z gmin do 20 tys. mieszkańców skorzysta z dostępu do usług opiekuńczych i specjalistycznych. Budżet pierwszej edycji programu wynosi 57,4 mln zł.

Ustawą dotyczącą obniżenia wieku emerytalnego do 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn Prawo i Sprawiedliwość przywróciło obywatelom wolność wyboru. Ustawa określa jedynie minimalny wiek emerytalny, w którym można skorzystać z prawa do emerytury. Decyzję o ewentualnym pozostaniu na rynku pracy każdy powinien podjąć sam, biorąc pod uwagę np. oczekiwania, co do otrzymywanych w przyszłości świadczeń emerytalnych i stan zdrowia.

Rząd zdecydował także o bezprecedensowym wzroście najniższych świadczeń emerytalno-rentowych. Od 1 marca 2017 roku najniższe emerytury, renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i renty rodzinne zwiększyły się z 882,56 zł do 1 tys. zł, tj. o 117,44 zł (o 13,3%), renta socjalna z 741,35 zł do 840 zł, tj. o 98,65 zł (o 13,3%), a renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy z 676,75 zł do 750 zł, tj. o 73,25 zł (o 10,8%). Podwyżka z tytułu waloryzacji wyniosła minimum 10 zł.

Rząd wprowadził zmiany w programie senioralnym poprzez utworzenie Klubów „Senior+”. Placówki „Senior+” dają osobom starszym możliwość aktywnego spędzenia czasu – 8 godzin dziennie – oferując różnorodne działania: od pomocy w czynnościach dnia codziennego, przez zapewnienie minimum jednego posiłku i pielęgnowanie więzi międzypokoleniowych dzięki spotkaniom z uczniami szkół, aż po zajęcia ruchowe i aktywny udział w życiu kulturalnym. W 2017 roku powstało 35 nowych Dziennych Domów „Senior+” oraz 96 nowych Klubów „Senior+”, zapewniających 3 335 miejsc.

Uniwersytety Trzeciego Wieku to miejsca aktywizujące osoby starsze, wspierające oraz rozwijające ich potencjał - wiedzę, umiejętności, doświadczenia życiowe, pomagając przy tym zachować im aktywność społeczną.

Jednym z zasadniczych celów rządu Prawa i Sprawiedliwości jest zahamowanie odpływu młodych i zdolnych ludzi z mniejszych ośrodków do dużych miast.

W tym celu rząd prowadzi aktywną politykę na rzecz tworzenia miejsc pracy po za głównymi metropoliami i zapewniania godnej płacy. Na koniec 2017 r. stopa bezrobocia wynosiła 6,6%, co jest rekordowo niskim wynikiem w całej historii III RP. Dodatkowo, notujemy bardzo duży wzrost realnego wynagrodzenia. Według GUS przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w 2017 r. wyniosło 4271,51 zł, a dzięki działaniom premiera Mateusza Morawieckiego, za sprawą których mamy wzrost gospodarczy na poziomie ok. 5%, wynagrodzenia będą jeszcze większe.

Sztandarowym projektem realizowanym przez rząd jest Konstytucja dla Biznesu, wprowadzająca szereg ułatwień w założeniu i prowadzeniu firmy. Ma ona uwolnić pokłady przedsiębiorczości, zwłaszcza w młodym pokoleniu i zlikwidować biurokratyczne bariery, które przez ostatnie lata hamowały rozwój Polski.

Kolejną reformą skierowaną do młodych ludzi jest Konstytucja dla Nauki, czyli reforma szkolnictwa wyższego, mająca na celu stworzenie nowego modelu kształcenia przyszłych elit naukowych, wprowadzenie powszechnego systemu stypendialnego dla studentów, czy zwiększenie jakości kształcenia na zasadach zrównoważonego rozwoju, również uczelni w mniejszych ośrodkach. Rząd Prawa i Sprawiedliwości prowadzi konsekwentną politykę na rzecz zrównoważonego rozwoju i pomnażania dobrobytu Polaków, którym będą mogli się cieszyć w każdej części kraju.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Województwo warmińsko-mazurskie zamieszkuje ponad 1,4 mln osób, stanowi to 3,8% całkowitej liczby ludności Polski. Mała liczba mieszkańców wraz z rozległą powierzchnią powodują, że średnia gęstość zaludnienia jest dwukrotnie mniejsza niż w innych częściach kraju i wynosi 60 osób na km²., a na obszarach wiejskich 25 osób na km². Co gorsze, obecnie struk-

tura społeczna również jest wyzwaniem – ludzi młodych, w wieku przedprodukcyjnym jest mniej niż w innych regionach kraju, z kolei seniorów jest więcej niż w innych województwach. Taki podział powoduje, że warmińsko-mazurskie stoi przed szczególnymi wyzwaniami.

Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego znajduje się obecnie 28 Uniwersytetów Trzeciego Wieku. Zlokalizowane są w miastach: Barczewo, Bartoszyce, Braniewo, Działdowo, Elbląg, Ełk, Giżycko, Gołdap, Iława, Ketrzyn, Lidzbark Warmiński, Mikołajki, Morąg, Mrągowo, Biała Piska, Nidzica, Nowe Miasto Lubawskie, Olsztyn (4), Olsztynek, Orneta, Ostróda, Pastęk, Pisz, Szczytno, Węgorzewo.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA WARMIŃSKO-MAZURSKICH RODZIN

Zadania samorządu wojewódzkiego na tym polu realizuje Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej. Ważnym jej elementem jest dbałość o kadre pomocy społecznej dla rodzin oraz zapewnienie pracownikom dostępu do szkoleń umożliwiających podnoszenie kwalifikacji. Ważne jest również szersze wychodzenie do środowisk będących podmiotem tej polityki i wypracowywanie nowych założeń poprzez autentyczne konsultacje społeczne. W zakresie wspierania rodzin, kandydaci Prawa i Sprawiedliwości w ramach nowo wybranego samorządu skierują swoje działania przede wszystkim na następujące obszary:

- Pomimo wzrostu liczby urodzeń w 2017 r. województwo warmińsko-mazurskie, tak jak cała Polska, odczuwa skutki kryzysu demograficznego. Negatywny bilans wynikający ze starzenia się społeczeństwa, a także ucieczki młodych, wykształconych ludzi do większych ośrodków w kraju i za granicą wymaga nowej polityki społecznej, wspierającej programy rządowe, takie jak „Maluch+”, „Senior+” czy „Za życiem”. Głównym ce-

lem polityki regionalnej będzie wypracowanie programu „Rodzina+”, kompleksowo wzmacniającego środowiska rodzinne, szczególnie w małych miejscowościach i na wsiach.

- Zapewnienie poparcia rodzinom i kreowanie pozytywnego wizerunku rodziny, a także promowanie rodziny poprzez m.in. organizowanie Dni Rodziny. Kandydaci Prawa i Sprawiedliwości dostrzegają konieczność wypracowania nowej koncepcji programu, który wymaga efektywniejszego wsparcia ze strony władz samorządowych. Dotychczasowy model tego wydarzenia zostanie wsparty nowymi formami i dodatkowymi środkami.
- Działalność na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii, jak również innym uzależnieniom. W ostatnich latach listę powyższych uzależnień uzupełnia uzależnienie od komputera i Internetu oraz mass mediów. Ten typ uzależnień wymaga nowego spojrzenia na te problemy, ich identyfikacji oraz poszukiwania narzędzi zapobiegawczych.

Ponadto, samorząd Prawa i Sprawiedliwości – podobnie jak przypadku wspierania osób niepełnosprawnych – przystąpi do realizacji do programów „Dostępność+” pod kątem ułatwienia funkcjonowania osobom starszym.

WSPARCIE DLA POTRZEBUJĄCYCH SZCZEGÓLNEJ OPIEKI

Artykuł 68. Konstytucji, najważniejszego aktu prawnego w Polsce, mówi, że „władze publiczne są obowiązane do zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej dzieciom, kobietom ciężarnym, osobom niepełnosprawnym i osobom w podeszłym wieku”. Te grupy wymagają szczególnego zainteresowania i wsparcia zarówno w formie działań docelowych, ale także zmian systemowych, np. dostosowania przestrzeni publicznej do ich potrzeb. Wiele z tych zadań spoczywa na barkach władz samorządowych.

CO ZROBILIŚMY DLA POPRAWY DOSTĘPNOŚCI

Rząd ogłosił ogólnopolski program „Dostępność+” skierowany do samorządów. Założeniem programu jest dostosowanie przestrzeni publicznej oraz innych obszarów życia społecznego do potrzeb osób z różnego rodzaju ograniczeniami. Program obejmuje osoby niepełnosprawne, niewidome, niesłyszące, ludzi starszych, z małymi dziećmi, kobiety w ciąży i osoby podróżujące z bagażami.

„Dostępność+” to dostępność w:

- Architekturze - dostosowane wejścia, widny, podjazdy, barierki, toalety.
- Transporcie - zakup nowego taboru transportu miejskiego.
- Edukacji - wyposażenie, pomoce dydaktyczne.
- Cyfryzacji - dostosowanie stron internetowych urzędów, programy TV z audiodyskrycją oraz napisami.
- Kulturze - zastosowanie w muzeach oraz placówkach publicznych rozwiązań umożliwiających korzystanie z zasobów osobom z ograniczeniami.

- Legislacji - dostosowanie przepisów, tak, aby zmiany dla osób z ograniczeniami były ciągłe, np. wymogi dotyczące budowy nowych mieszkań, bądź zakupu taboru miejskiego.

W ramach programu zostaną ogłoszone dwa konkursy:

- „100 gmin bez barier”, na konkurs zostanie przeznaczonych 300 mln zł.
- „200 szkół i przedszkoli bez barier”, na konkurs zostanie przeznaczonych 400 mln zł.

Dodatkowo min. 20% mieszkań budowanych w ramach programu „Mieszkanie+” będzie dostępnych dla osób o szczególnych potrzebach.

Wprowadzony przez rząd program „Za życiem” stanowi realne wsparcie dla rodzin osób z niepełnosprawnościami. Obejmuje kompleksowe rozwiązania: od wsparcia kobiet w ciąży, wczesnego wspomagania dziecka i jego rodziny, spełniania potrzeb rehabilitacyjnych i mieszkaniowych.

W ramach programu wprowadzono m.in. koordynowaną opiekę nad kobietą w ciąży i dzieckiem, rozwijana jest sieć mieszkań chronionych. Ponadto rząd pracuje nad kwestią opiekunów dorosłych niepełnosprawnych i nad ujednoczeniem orzecznictwa nt. niepełnosprawności.

Do najważniejszych planowanych zmian w tym obszarze należy: możliwość ubiegania się opiekunów osób niepełnosprawnych po ich śmierci o zasiłek dla bezrobotnych lub o świadczenie przedemerytalne, przyznanie świadczeń rodzinnych obojgu rodzicom przyznanie jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł – bez progu dochodowego lub przyznanie świadczeń rodzinnych obojgu rodzicom lub opiekunom, jeśli opiekują się więcej niż jedną osobą z niepełnosprawnością.

Ponadto osoby z niepełnosprawnością, które oczekują na wydanie orzeczenia, a uprawnione są do pobierania zasiłku stałego z ośrodka pomocy społecznej, będą go mogły otrzymać już w miesiącu, w którym wystąpiły z wnioskiem o ustalenie stopnia niepełnosprawności.

Opieka wytchnieniowa dla rodziców lub opiekunów osób niepełnosprawnych, czyli wsparcie członków rodziny w opiece w związku:

- Ze zdarzeniem losowym.
- Z pomocą w załatwieniu codziennych spraw lub potrzebą odpoczynku opiekuna.
- Z uczestnictwem członka rodziny w aktywizacji zawodowej organizowanej przez powiatowy urząd pracy.
- Z podjęciem przez członka rodziny zatrudnienia w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy.

„Pomoc w domu” – Rodzina lub opiekun dziecka z niepełnosprawnością będą mogli wystąpić do MOPS o udzielenie wsparcia w realizacji domowych obowiązków w wymiarze nie większym niż 10 godzin tygodniowo.

Zwiększenie dostępności mieszkań dla rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnością – budowa mieszkań na wynajem, w tym z możliwością docelowego uzyskania własności, m.in. z wykorzystaniem gruntów publicznych (I filar program „Mieszkanie+”) - kryteria pierwszeństwa, zapewniające pierwszeństwo w zawarciu umowy najmu m.in. dla rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnością.

Rozszerzenie katalogu zadań „asystenta rodziny” obejmuje m.in. pomaganie w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, psychologicznych lub zdrowotnych w rodzinie, kierowanie do lekarzy bądź na terapie, pomaganie w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych, poszukiwaniu pracy, w sprawach urzędowych. Zwiększenie liczby asystentów z 3,9 tys. osób do 4,3 tys.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Słaba dostępność do szerokopasmowego Internetu jest jedną z barier

uniemożliwiających szybkie i skuteczne komunikowanie się osób niepełnosprawnych. Również wiele budynków instytucji publicznych jest w niewielkim stopniu lub „symbolicznie” przygotowanych do poruszania się po nich i obsługiwanie niepełnosprawnych mieszkańców.

Nie wszystkie samorzady lokalne zdecydowały się także na uruchomienie w prowadzonych przez siebie szkołach klas integracyjnych umożliwiających naukę niepełnosprawnym w normalnym środowisku rówieśniczym. Bywa również, że nauczyciele wspomagający, których zadaniem jest szczególna troska o niepełnosprawnych uczniów, są przez organy prowadzące obciążani dodatkowymi obowiązkami, co powoduje, że nie spełniają właściwie swej roli w placówkach edukacyjnych.

Centra miast i komunikacja publiczna również często tworzą bariery nie do przejścia przez osoby niepełnosprawne. Konieczna jest nie tylko modyfikacja taboru autobusowego komunikacji publicznej, ale również przebudowa dworców i przystanków (także kolejowych), by były przyjazne niepełnosprawnym i umożliwiały im samodzielne podróżowanie.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA POPRAWY DOSTĘPNOŚCI

Priorytetem przedstawicieli Prawa i Sprawiedliwości w ramach samorządu woj. warmińsko-mazurskiego będzie zaangażowanie do realizacji rządowego programu „Dostępność+” poprzez nawiązanie aktywnej współpracy z koordynatorami poszczegółowych działań, przewidzianych w Programie oraz wykonanie wszelkich aktywności, które z perspektywy samorządów lokalnych będą miały wpływ na efektywne wdrożenie inicjatyw Programu.

Planujemy znacząco poprawić sytuację osób niepełnosprawnych poprzez:

- Wprowadzanie wraz z samorządami lokalnymi oraz administracją rządową rozwiązań umożliwiających załatwianie spraw urzędowych drogą elektroniczną.
- Umożliwienie równego i pełnego dostępu do nauki poprzez nowoczesne systemy edukacyjne zapewniające nie tylko zdobywanie wiedzy, ale także osobiste kontakty ze środowiskiem akademickim.
- Wsparcie środowiskowych domów samopomocy dla osób niepełnosprawnych, zwłaszcza cierpiących na autyzm.
- Zwiększenie aktywizacji zawodowej i przedsiębiorczości osób niepełnosprawnych;
- Wsparcie finansowe i pozafinansowe dla rodzin wychowujących dzieci niepełnosprawne oraz organizacji pozarządowych działające w tym zakresie
- Wspieranie realizacji rządowego programu „Za życiem”.
- Tworzenie ośrodków pobytu dziennego dla osób niepełnosprawnych, szczególnie zamieszkałych na terenach wiejskich.
- Przystosowywanie komunikacji miejskiej do potrzeb niepełnosprawnych.

OPIEKA ZDROWOTNA W WARMIŃSKO-MAZURSKIM

Ochrona zdrowia to jedno z najtrudniejszych zadań jakie stoją przed polskim rządem i samorządem. Złożony system wymaga poprawy w wielu obszarach, które są ze sobą ściśle powiązane. Rząd Prawa i Sprawiedliwości zatrzymał negatywne skutki reform poprzednich lat i ponownie wziął odpowiedzialność za zdrowie Polaków. Teraz, konieczne są kolejne kroki. Więcej środków na zdrowie oraz nowy system finansowania szpitalnictwa niosą szanse na realną, korzystną zmianę w ochronie zdrowia. Aby osiągnąć ten cel konieczne jest pełne zaangażowanie samorządów, które w sposób bezpośredni odpowiadają za funkcjonowanie wielu kluczowych placówek służby zdrowia. To samorząd będzie potrafił najlepiej wykorzystać dostępne możliwości.

CO ZROBILIŚMY DLA OPIEKI ZDROWOTNEJ

PROGRAM LEKI 75+ – Od momentu uruchomienia przez rząd PIS programu bezpłatnych leków dla seniorów 75+, osoby starsze otrzymały bezpłatnie prawie 50 mln opakowań leków. Z programu skorzystało 2,2 mln seniorów. Lista bezpłatnych leków jest sukcesywnie poszerzana, co ma znaczący wpływ na poprawę jakości życia osób chorych m.in. na nadciśnienie tętnicze, chorobę niedokrwienną serca, cukrzycę czy chorobę Parkinsona – czyli typowe choroby związane z wiekiem.

KOMPLEKSOWE LECZENIE W SIECI SZPITALI – W 2017 r. rząd Prawa i Sprawiedliwości przeprowadził reformę szpitali i doprowadził do objęcia pacjentów przez jeden szpital kompleksową opieką od leczenia szpitalnego, przez rehabilitację, po wizytę kontrolną. Powstało też 100 nowych przychodni nocnej i świątecznej opieki lekarskiej. Obecnie każdy, kto potrze-

buje pomocy (nawet osoba nieubezpieczona), może – bez obaw o negatywną weryfikację w systemie eWUŚ – udać się do lekarza rodzinnego. Szybsza diagnoza to szybsze rozpoczęcie leczenia. Takie działanie ma wpływ na poprawę zdrowia pacjentów.

ZATRZYMANIE PRYWATYZACJI – Rząd powstrzymał prywatyzację i komercjalizację szpitali narzuconą w 2011 roku – miała ona zmniejszyć zadłużenie zakładów opieki zdrowotnej i zwiększyć odpowiedzialność jednostek samorządu terytorialnego za szpitale – w praktyce jednak nie doprowadziła do poprawy sytuacji. Rząd Prawa i Sprawiedliwości cofnął złe decyzje poprzedników, które zmierzały do szkodliwego wycofywania się państwa z odpowiedzialności za służbę zdrowia. Dzięki dekomercjalizacji szpitali zachowała ona publiczny charakter. Państwo znów wzięło odpowiedzialność za zdrowie Polaków.

LEPSZE FINANSOWANIE ZDROWIA – W 2017 r. rząd zwiększył budżet na zdrowie o 6 mld zł. Podjął także historyczną decyzję o stopniowym zwiększeniu nakładów na ochronę zdrowia do 6% PKB w 2025 roku.

PAKIET SZUMOWSKIEGO – Realizowany obecnie pakiet zmian w służbie zdrowia to kilka kluczowych dla polskiej służby zdrowia założeń: uruchomienie Narodowego Instytutu Onkologii oraz Narodowego Programu Zdrowego Serca, podjęcie intensywnego dialogu z zawodami medycznymi, nowe Standardy Opieki Okołoporodowej, dalsze zwiększanie nakładów na ochronę zdrowia (w 2019 roku wydatki publiczne na ochronę zdrowia po raz pierwszy w historii przekroczyły 100 miliardów złotych), zmniejszenie biurokracji w ochronie zdrowia (poprzez cyfryzację usług medycznych czy wprowadzenie sekretarek medycznych), Narodowy Program Leczenia Bólu, medycyna szkolna, monitoring przewozu leków.

Rząd zabezpiecza środki na finansowanie działań z zakresu polityki rozwoju, które nie zostały ujęte w programach unijnych (regionalnych i krajowych). Są to środki przewidziane w ramach dotacji celowych i rezerwy ogólnej budżetu państwa. Aby je uruchomić, samorząd musi uzyskać po-

zytywną opinię ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Ostateczną decyzję podejmuje minister finansów lub Rada Ministrów. Od początku 2016 roku minister ds. rozwoju pozytywnie zaopiniował jeden wniosek o uruchomienie środków dla woj. warmińsko-mazurskiego. Dotyczył on wsparcia inwestycji w placówce ochrony zdrowia. Wniosek opiewał na kwotę 312 tys. zł z budżetu państwa.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

W województwie warmińsko-mazurskim realizowane były 2 inwestycje o łącznej wartości kosztorysowej 42 187 tys. zł, w tym z budżetu państwa 28 862 tys. zł.

Do najistotniejszych zadań realizowanych w tym regionie należy zaliczyć zadanie inwestycyjne pn. „Rozbudowa i wyposażenie Centrum Naukowo-Dydaktycznego Medycyny Eksperymentalnej przy ul. Warszawskiej 30 w Olsztynie” o wartości kosztorysowej inwestycji 22 671 tys. zł, w tym z budżetu państwa 22 046 tys. zł w latach 2014-2016.

Niższy niż przeciętnie w Polsce dostęp do nowoczesnego sprzętu diagnostycznego i kadry medycznej. Niskie wydatki samorządów na ochronę zdrowia. Liczba pracujących lekarzy na 10 tys. ludności wynosi 20 i jest jedną z najniższych w kraju – (13. pozycja). Podobnie w przypadku pielęgniarek (44 na 10 tys.) wskaźnik w regionie jest niższy niż przeciętnie w kraju (12. pozycja).

Na 10 tys. ludności przypada zaledwie 45 łóżek szpitalnych (11. pozycja w kraju). W przypadku łóżek kardiologicznych sytuacja w regionie jest jeszcze gorsza – 1,4 łóżka na 10 tys. mieszkańców (14. pozycja w kraju ex aequo z województwem zachodniopomorskim). Podobnie w przypadku łóżek onkologicznych – 1,1 łóżka na 10 tys. mieszkańców (14. pozycja w kraju, ex aequo z kujawsko-pomorskim).

Pod względem udzielonych porad POZ na mieszkańca region znalazł się

na 9. Pozycji (4,3 porady per capita).

Dostęp do nowoczesnego sprzętu diagnostycznego jest niższy niż przeciętnie w Polsce – w regionie mieszka niemal 3,7% ludności Polski, podczas gdy w województwie pracowało tylko 2% akceleratorów liniowych oraz 2,5% tomografów komputerowych i 2,4% rezonansów magnetycznych funkcjonujących w Polsce.

Samorządy wszystkich szczebli w województwie na ochronę zdrowia wydają niewiele środków (13. pozycja w Polsce) – przeciętnie wydatki samorządowe na ochronę zdrowia wyniosły 71,3 zł per capita. Natomiast biorąc pod uwagę wyłącznie wydatki samorządu województwa, warmińsko-mazurskie znajduje się na ostatniej pozycji (2,7 zł per capita przy średniej w kraju 19 zł per capita).

Na terenie woj. warmińsko-mazurskiego realizowane są programy profilaktyczne, finansowane ze środków krajowych, europejskich oraz samorządowych. Krajowe programy profilaktyczne dotyczą m.in. chorób nowotworowych, badań prenatalnych i chorób układu krążenia. W ramach POWER na terenie woj. warmińsko-mazurskiego realizowane są pilotażowe programy profilaktyczne w zakresie nowotworów głowy i szyi, reumatologicznego zapalenia stawów oraz chorób naczyń mózgowych.

W ramach POWER kształcone są pielęgniarki i położne z województwa warmińsko-mazurskiego.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA WARMIŃSKO-MAZURSKIEJ SŁUŻBY ZDROWIA

Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych nakłada na jednostki samorządu terytorialnego zadania własne, realizowane w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej. Do tych zadań należy opracowywanie

i realizacja oraz ocena efektów programów zdrowotnych wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia ich mieszkańców. Ponadto, obowiązkiem organów władzy publicznej właściwych w zakresie ochrony zdrowia jest przestrzeganie praw pacjenta, w tym zapewnienie pacjentowi prawa, w sytuacji ograniczonych możliwości udzielenia odpowiednich świadczeń zdrowotnych, do przejrzystej, obiektywnej, opartej na kryteriach medycznych, procedury ustalającej kolejność dostępu do tych świadczeń. Zagrożeniem dla tej zasady może być widoczne w skali kraju, w tym - w niewielkim procencie w woj. warmińsko-mazurskim - wypowiedzenie klauzuli opt-out przez lekarzy, zwłaszcza rezydentów. Samorząd województwa we współpracy z NFZ będzie dążył do wypracowania procedury eliminującej tę praktykę. Poza tym, w ramach powyższych zadań kandydaci Prawa i Sprawiedliwości w nowym samorządzie:

- Wzmocnią zabezpieczenie potrzeb zdrowotnych szczególnie na obszarach charakteryzujących się słabym nasyceniem podmiotów opieki zdrowotnej.
- W związku z tym, że jednostki samorządu terytorialnego, obok NFZ i państwa, pełnią rolę jednego z publicznych płatników w systemie ochrony zdrowia w Polsce, kandydaci Prawa i Sprawiedliwości w nowo wybranym samorządzie województwa zapewnią zwiększenie środków na podległe samorządowi placówki (obecny samorząd na 2018 r. przewidział nakład na ochronę zdrowia na poziomie 1,24% budżetu, kiedy samorzady innych województw przeznaczają zdecydowanie większe kwoty, np. 10%), co jednocześnie pozwoli na racjonalizację wydatkowania środków publicznych.
- Zapewnią wsparcie sprzętowe jednostek podległych pod samorząd województwa z jednoczesnym zakazem wykorzystywania go do praktyk komercyjnych przez podmioty prywatne. Dążeniem kandydatów Prawa i Sprawiedliwości jest, żeby pacjenci mieli równy dostęp do badań i terapii z wykorzystaniem odpowiedniego sprzętu na warunkach, jakie gwarantuje konstytucja RP – państwo, w tym samorzady regionalne, mają obowiązek zapewnić równy dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej, sfi-

nansowanych ze środków publicznych obywatelom, niezależnie od ich sytuacji materialnej.

- Samorząd województwa ponosi bezpośrednią odpowiedzialność za placówki służby zdrowia. Szpitale o randze jednostek wojewódzkich świadczą usługi specjalistyczne, które powinny być dostępne mieszkańcom w możliwie w szerokim zakresie. Jednocześnie niezmiernie istotnym zadaniem jest doprowadzenie do racjonalnej współpracy służby zdrowia zarządzanej przez powiaty i gminy.
- Przy planowaniu rozwoju służby zdrowia w województwie warmińsko-mazurskim konieczne jest uwzględnienie potencjału Wydziału Medycznego UWM. Uczynimy wszystko, aby młodzi, wykształceni na naszej uczelni lekarze znajdowali dobre warunki pracy, rozwoju zawodowego i podnoszenia kwalifikacji oraz budowania trwałych perspektyw życiowych. Przygotujemy program stypendialny dla absolwentów wyższych uczelni medycznych, który będzie wspierał młodych lekarzy pracujących w województwie warmińsko-mazurskim i chcących się związać z naszym regionem.
- Za funkcjonowanie szpitali powiatowych odpowiedzialność ponoszą samorzady powiatowe. Uważamy jednak, że samorząd województwa powinien tworzyć możliwości i płaszczyzny współpracy oraz wspólnie z olsztyńskim oddziałem NFZ prowadzić politykę koordynacji ich pracy w celu zapewnienia możliwie jak najlepszej dostępności usług medycznych mieszkańcom Warmii i Mazur.
- Gruntownej poprawy wymaga dostępność pacjentów do usług tak specjalistycznych, jak i podstawowej opieki zdrowotnej. Usługi specjalistyczne potrzebują nie tylko wysoko wykwalifikowanej kadry, ale też dobrej lokalizacji i wypracowania krótkich ścieżek dostępu pacjenta do lekarza specjalisty. Ma to szczególne znaczenie dla osób mieszkających poza głównymi ośrodkami województwa. Bardzo wiele pracy wymaga również organizacja służby zdrowia na poziomie POZ.

OCHRONA WARMIŃSKO- MAZURSKIEJ KULTURY, ROZWÓJ TURYSTYKI, WZROST AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ I PROMOCJA REGIONU

Kwestie kultury, turystyki i promocji to obszar w którym samorządy mają szczególnie duże możliwości oddziaływania. Polska słynie z unikatowych walorów, które dają szczególne szanse w zakresie promocji regionów i kultywowania regionalnej kultury. W wymiarze wewnętrznym to także odpowiedzialne zadania rozwoju aktywności fizycznej mieszkańców, tak aby od najmłodszych lat wspierać troskę o zdrowie poprzez promocję sportu.

CO ZROBILIŚMY DLA KULTURY, SPORTU I TURYSTYKI

W 2017 r. środki na kulturę przekroczyły 1,1% budżetu państwa i wyniosły ponad 4 mld zł. W ostatnich dwóch latach nastąpił wzrost nakładów na kulturę o ok. 20%.

Rząd konsekwentnie buduje i uzupełnia sieć muzeów, podjął także decyzję o powołaniu Narodowego Funduszu Ochrony Zabytków.

Powstały realne narzędzia systemowego wsparcia sportu dzieci i młodzieży – chodzi o ogólnopolskie programy, aktywizujące rocznie prawie 1,5 mln dzieci i młodzieży. O 37% wzrósł w 2017 r. odsetek dzieci objętych sportowymi programami w porównaniu do roku 2015.

W ramach rządowego programu „KLUB” wsparcie otrzymało 3 352 klubów sportowych. Po raz pierwszy w historii małe i średnie kluby sportowe otrzymują bezpośrednie wsparcie z rządu. Pieniądze trafiają tam, gdzie

wynajduje się i szlifuje talenty sportowe. Dotowane są miejsca, w których przyszli sportowcy stawiają swoje pierwsze kroki i w których kształtowane są zdrowe nawyki dzieci.

Ponad 42 mln zł rząd przeznaczył na realizację programu SKS w 2017 roku. To dodatkowe zajęcia wychowania fizycznego w szkołach w całej Polsce. Programem jest objętych 260 tys. uczniów w ok. 14 tys. grupach ćwiczebnych.

W ramach programów rządowych pieniądze trafiają do ponad 20 tys. trenerów, nauczycieli WF-u i animatorów sportu rocznie. W latach 2007-2015 wsparcie otrzymywało zaledwie około 3,2 tys. animatorów rocznie, a regularne dofinansowanie nie trafiało ani do trenerów, ani do nauczycieli WF-u.

Jednym z priorytetów rządu jest zapewnienie Polakom dostępu do nowoczesnej i bezpiecznej infrastruktury sportowej, dlatego stale zwiększa środki na ten cel. W 2017 r. 463 mln zł zostało przeznaczonych na remonty, budowę i modernizację sal gimnastycznych, hal sportowych, boisk, basenów, kortów i urządzeń lekkoatletycznych. Powstają także inwestycje o szczególnym znaczeniu dla polskiego sportu, jak choćby pierwszy w kraju kryty tor łyżwiarski w Tomaszowie Mazowieckim. Na tego typu obiekt i decyzję o jego budowie panczeniści czekali od lat.

Na Otwarte Strefy Aktywności, które będą ogólnodostępnymi plenerowymi miejscami do uprawiania sportu, rekreacji i odpoczynku rząd przeznaczy w ciągu czterech lat 1,8 mld zł. Pozwoli to na budowę, przebudowę lub remont nawet 6 tys. obiektów w całej Polsce.

W ramach dofinansowania na inwestycje strategiczne z Ministerstwa Sportu i Turystyki (MSiT) do regionalnych inwestycji infrastrukturalnych, obejmujących budowę, modernizację, rozbudowę oraz wyposażenie obiektów sportowych do gmin i powiatów trafiło ponad 400,5 mln zł.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

W województwie warmińsko-mazurskim w ramach dofinansowania z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na budowę, modernizację, rozbudowę oraz wyposażenie obiektów kulturalnych do gmin i powiatów trafiło ponad 68,7 mln zł.

W województwie warmińsko-mazurskim w ramach dofinansowania z MSiT do regionalnych inwestycji infrastrukturalnych, obejmujących budowę, modernizację, rozbudowę oraz wyposażenie obiektów sportowych do gmin i powiatów trafiło 36,2 mln zł.

Najliczniejszą grupę turystów zagranicznych stanowili turyści z Niemiec – 49%, następnie z Rosji – 14 % oraz z Litwy ponad 5%.

Województwo warmińsko-mazurskie nazywane jest **Krainą Tysiąca Jezior** – jest ich faktycznie ponad 1000 o powierzchni powyżej 1 ha (województwo ma największy w kraju udział powierzchni pod wodą - 5,7%). Akwen Zalewu Wiślanego, w części leżący w granicach województwa, posiada status morskich wód wewnętrznych. O atrakcyjności regionu stanowi też urozmaicona polodowcowa rzeźba terenu oraz duże kompleksy leśne. Szczególnie cenne zasoby przyrody zostały objęte różnymi formami ochrony, które łącznie obejmują nieco ponad **55%** powierzchni województwa (Polska – 32,4%).

Jednym ze śladów po średniowiecznym państwie zakonnym są zamki będące obecnie atrakcją turystyczną.

Kanał Elbląski, uznany za pomnik historii, stanowi zabytek unikatowy w skali światowej. Inne pomniki historii – to **zespół katedralny we Fromborku i „Grunwald – Pole Bitwy”**. Należy wspomnieć o Szlaku Fortyfikacji Mazurskich, obejmującym m.in. **Wilczy Szaniec** - główną kwaterę Adolfa Hitlera, **bunkry w Mamerkach oraz Twierdzę Boyen** w Giżycku.

Atrakcyjne szlaki wodne: **Szlak Wielkich Jezior Mazurskich**, Pojezierze Iławskie i Pojezierze Etckie, rzeki Krutynia i Łyna, stanowią magnes dla tu-

rystów i sprzyjają rozwojowi sportów wodnych, dając podstawy dla trwałego rozwoju gospodarczego regionu. Rozwój oparty o turystykę wywiera jednak znaczną presję na cenne przyrodniczo obszary. Bolączką oferty jest jej sezonowość. Problemem jest też dostępność transportowa województwa dla turystów z zagranicy.

Warmińsko-mazurskie dysponuje też rozwiniętą bazą turystyczną – ok. 28 miejsc noclegowych na 1000 ludności (właściwie ex aequo z woj. małopolskim) i **plasuje się na 3. miejscu w kraju**. Wysoka jest również intensywność ruchu turystycznego, brak jednak wiarygodnych mierników dla jej opisanania.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA WARMIŃSKO-MAZURSKIEJ KULTURY, SPORTU I TURYSTYKI

Z uwagi na potrzeby kulturalne mieszkańców, jak i promowanie aktywności kulturalnej, nowy samorząd z przedstawicielami Prawa i Sprawiedliwości zapewni w tym zakresie:

- Zwiększenie wydatków na kulturę w samorządzie wojewódzkim z obecnych 8% budżetu do co najmniej 12%.
- Ze względu na bogate dziedzictwo narodowe znajdujące się w regionie Warmia i Mazury, nastąpi zwiększenie kwoty wydatkowanej na ochronę zabytków z dotychczasowych 400 tys. do 1 mln. Zorganizowanie wsparcia dla jednostek kulturalno-zabytkowych w zakresie przygotowywania wniosków projektowych w celu uzyskania finansowania z Funduszy Norweskich.
- Aktywny udział w organizowaniu i promowaniu cyklicznych imprez kulturalnych odbywających się na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.
- Filharmonia Warmińsko-Mazurska będzie częściej występowała poza Olsztynem. Przy filharmonii powstanie ośrodek, którego celem będzie

powołanie teatru muzycznego oraz opery.

- Festiwal Feliksa Nowowiejskiego stanie się stałą imprezą o odpowiedniej randze artystycznej i organizacyjnej.
- W Olsztynie powinien powstać drugi teatr dramatyczny, jest już na to potencjał artystyczny, ale potrzebna jest widownia.
- Samorząd województwa będzie wspierał rozwój teatru w Elblągu.
- Za konieczne uznajemy powołanie sceny dramatycznej w Ełku, początkowo jako stała obecność teatru olsztyńskiego, a potem samodzielna scena.
- Wydział Sztuki UWM otrzyma poważne wsparcie jako miejsce, gdzie kształtują się artystyczne talenty młodych mieszkańców Warmii i Mazur.
- Zwiększymy nagrody i stypendia dla młodych artystów.
- Rozpoczniemy organizowanie festiwalu nowych, offowych mediów.
- Od wielu lat pogłębia się potrzeba budowy w Olsztynie centrum kongresowego, które pozwoli na organizowanie spotkań, konferencji, zjazdów o zasięgu europejskim czy nawet światowym. Powinien to być obiekt wielofunkcyjny, pozwalający również na organizowanie imprez sportowych.
- Dobre warunki uprawiania sportu są jednym z najważniejszych czynników poprawiających poziom życia mieszkańców. Boiska, sale, ścieżki rowerowe, a zimą lodowiska muszą być dostępne dla wszystkich chętnych do aktywności, nie tylko w dużych miastach.
- Sport wyczynowy na poziomie profesjonalnym potrzebuje wsparcia publicznego. Sportowcy i kluby sportowe, aby funkcjonować na wysokim poziomie, muszą mieć zapewnione stabilne finansowanie. Dzisiaj wsparcie dla profesjonalnego sportu ze strony samorządu nie stanowi spójnego systemu, w którym można budować rozwój i walczyć o najwyższe stawki. Można długo wymieniać wspaniałych sportowców wywodzących się z naszej ziemi. Wskażmy tylko jednego- Karola Jabłońskiego. Światowej sławy polski żeglarz powinien stać się swoistym okrętem flagowym naszych sportowców. Popularyzować sport i budować markę naszego województwa

- Trudno jednak nie zauważać potrzeb kibiców. Stadion OSiR w Olsztynie przy Alei Józefa Piłsudskiego okrywa żłą sławą nie tylko miasto, ale całe województwo. Wybudowany na dożynki w 1978 r., dzisiaj liczy sobie 40 lat i nigdy nie był gruntownie modernizowany. Jego stan wśród przyjezdnych ekip budzi pełne niedowierzania pytanie: Jak można doprowadzić to ruiny stadion, na którym na co dzień gra pierwszoligowy klub piłkarski? Wybudujemy stadion dla „Stomilu”.

Turystyka: jedną z głównych zalet województwa warmińsko-mazurskiego jest urozmaicony krajobraz. Znaczną jego część pokrywają lasy i rezerwy z licznymi pomnikami przyrody, a nade wszystko imponująca liczba jezior. Ponad 2 tysiące akwenów o ogólnej powierzchni powyżej 1 ha czyni z regionu prawdziwą Krainę Tysiąca Jezior. Atrakcyjność województwa zwiększa jeszcze bogata przeszłość historyczna i cenne zabytki architektury.

Te walory przyrodniczo-krajobrazowe, często wyjątkowe w skali europejskiej, oraz bogata fauna i flora (województwo ma największy w kraju obszar chronionego krajobrazu – 102 rezerwy przyrody, 6 parków krajobrazowych, 2200 pomników przyrody, kompleksy leśne: puszcze Piska, Borecka, Romincą), rozbudowana baza ośrodków turystyczno-wczasowych – wszystko to powoduje, że region ma ogromny potencjał turystyczny. Jeziora regionu są połączone kanałami i rzekami, tworząc wielokilometrowy system szlaków wodnych jako niesamowitą atrakcję dla żeglarzy i kajakarzy.

W związku z powyższym, kandydaci Prawa i Sprawiedliwości deklarują dalszą popularyzację regionu w tym obszarze, zapewniając rozbudowę infrastruktury dla turystów (zarówno z kraju, jak i zagranicznych) oraz wsparcie dla przedsiębiorstw lokalnych, prowadzących działalność turystyczną, jak hotele, obiekty noclegowe i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania, ekologiczne przystanie, restauracje i inne placówki gastronomiczne, nowoczesne ekomariny.

Obok wspaniałej przyrody potrzebujemy różnorodnych atrakcji, które

będą przyciągały gości z Polski i ze świata.

Szlak pielgrzymkowy Święta Warmia. Warmia to kraina o niezwyklej historii, bardzo istotnej dla historii Polski. Od blisko ośmiu wieków jest niezmiennie ziemią katolicką, w odróżnieniu od ewangelickich Mazur. Kraina Kopernika i wielkich biskupów warmińskich: Stanisława Hozjusza, Jana Dantyszka, Ignacego Krasickiego. Z Warmii na tron prymasa Polski trafił ks. biskup Józef Glemp. Przepiękna bazylika w św. Lipce, klasztor w Stoczku Warmińskim (miejsce więzienia kard. Stefana Wyszyńskiego). Imponująca katedra fromborska z grobem Mikołaja Kopernika. Kościół w Barczewie (nagrobek bratanka króla – Andrzeja Batorego). Zamek biskupów warmińskich w Lidzbarku Warmińskim, gdzie przez wiele lat mieszkał biskup Krasicki i stworzył tu wiele słynnych dzieł. Gietrzwałd – przepiękna warmińska wieś w powiecie olsztyńskim, znana jako jedyne miejsce w Polsce z zatwierdzonych przez Kościół katolicki objawień Maryjnych. Matka Boża w 1877 r. ukazała się dwóm warmińskim dziewczynkom i mówiła do nich po polsku. Przypomnijmy, że był to okres po klęsce Powstania Styczniowego, gdy wydawało się, że Polska już nigdy się nie odrodzi. To miejsce odwiedziły miliony Polaków z trzech zaborów. Dzisiaj zaczynamy odkrywać, jak wielką rolę w odzyskaniu przez Polskę niepodległości miał Gietrzwałd.

Z tych wyżej wymienionych miejsc oraz z podobnych, których jest jeszcze bardzo wiele, uczynimy szlak turystyki sakralnej, która będzie absolutnie unikalną atrakcją dla wszystkich, którzy chcą łączyć piękno przyrody i architektury z przeżyciami duchowymi.

Interaktywny Dom Żeglarza w Giżycku. Nasze województwo, Kraina Tysiąca Jezior, ma doskonałe warunki do uprawiania żeglarstwa i sportów wodnych. Naszym żeglarzom przewodzi absolutny mistrz Karol Jabłoński, jeden z najlepszych żeglarzy na świecie. Mimo takich walorów i takiego potencjału wciąż brakuje miejsca, które mogłoby stać się symbolicznym centrum polskiego żeglarstwa. Idealnym do tego miejscem jest położone w sercu Mazur Giżycko. Wspólnie z Ministerstwem Sportu opracujemy

program, który będzie obejmował zarówno szkolenie młodzieży, jak i profesjonalne wsparcie sportu wyczynowego, ale też będzie tam miejsce na pokazywanie dorobku polskiego żeglarstwa.

Co roku obchody bitwy grunwaldzkiej gromadzą dziesiątki tysięcy obserwatorów, uczestników i miłośników medwedystyki. Zadaniem nowych władz województwa będzie uczynienie z Grunwaldu w powiecie ostródzkim centrum polskiego rycerstwa. Stworzymy narodowe centrum miłośników kultury rycerskiej.

Wilczy Szaniec w Gierłozie koło Kętrzyna jest jedną z najciekawszych pamiątek i najbardziej znanym w naszym województwie obiektem z okresu II wojny światowej. Przez wiele lat nie znalazł dobrego gospodarza, który potrafiłby wykorzystać potencjał turystyczno-historyczny tego miejsca. Od lipca ubiegłego roku obiektami Wilczego Szańca zarządza Olsztyńska Dyrekcja Lasów Państwowych. Wspólnie z nią podejmiemy działania, które Wilczy Szaniec uczynią miejscem przekazywania historii II wojny światowej, odwiedzanym przez setki tysięcy turystów.

Obóz koncentracyjny Soldau w Działdowie był miejscem kaźni dziesiątków tysięcy Polaków, jednym o najcięższych warunkach panujących w niemieckich obozach śmierci. Wiedza na temat zbrodni, które się tam dokonały, jest minimalna. Uważamy za absolutnie konieczne, aby prawdę o tych tragicznych wydarzeniach przekazywać następnym pokoleniom. Będziemy wspierać te lokalne środowiska i stowarzyszenia, które tę pracę zainicjowały, wspólnie z Kuratorium Oświaty, Instytutem Pamięci Narodowej i Ministerstwem Kultury.

Program „Lataj!” wspiera rozwój awiacji i lotnisk trawiastych. Dzięki rządowi Prawa i Sprawiedliwości radykalnie poprawia się dostępność komunikacyjna drogowa, kolejowa i morska. W naszym województwie funkcjonuje też lotnisko komunikacyjne Olsztyn-Szymany. Mimo że jego powstanie zostało opóźnione przez poprzednie władze o 10 lat, to dzisiaj rozwija się zgodnie z przyjętym planem, co dowodzi istniejącego i rosnącego poten-

cjału lotnictwa pasażerskie w naszym regionie. Uważamy, że lotnisko w Szymanach należy otoczyć szczególnym wsparciem ze strony władz województwa oraz wykorzystać i wzmacniać potencjalne jego możliwości.

Ponadto dysponujemy wielkim niedocenionym potencjałem, jakim są liczne lotniska trawiaste. Wspólnie ze środowiskiem lotniczym wypracujemy program, który ożywi funkcjonowanie tych lotnisk i pozwoli rozwinąć im skrzydła oraz da szansę na szkolenie młodzieży, przygotowanie przyszłej kadry lotniczej. Dynamiczny rozwój sektora lotniczego pokazuje, że mamy do czynienia z rynkiem, który należy wspierać i w który warto inwestować.

Każdego lata w województwie warmińsko-mazurskim odbywają się setki imprez plenerowych: koncertów, festiwali, kiermaszy, zawodów sportowych. Najczęściej organizatorami są samorządy gminne i powiatowe. Swoje imprezy organizuje też samorząd województwa. Widzimy duży wysiłek, wydawane są znaczące pieniądze, ale nie ma jednolitego projektu turystycznego, który potrafiłby przyciągnąć do naszego województwa dodatkowych gości zainteresowanych ciekawą ofertą.

Funkcjonujemy bez całościowego „letniego kalendarza”. Warto odwiedzić województwo warmińsko-mazurskie, ale nie ma skutecznej promocji na naszych głównych rynkach, skąd przybywają do nas goście – aglomeracji warszawskiej, trójmiejskiej, śląskiej. Promocja poza granicami Polski również nie przyciąga do naszego regionu licznych turystów. Nasze województwo ma wielki potencjał tworzony przez przyrodę – wody, lasy, jeziora. I równie wspaniałe stworzone przez człowieka: arcyciekawe zabytki, rozbudowywaną bazę turystyczną. Mamy też jeszcze jeden wielki atut – dobrze się kojarzymy jako miejsce dobrego, radosnego wypoczynku, wakacyjnej przygody, młodości, chwili bez troski. A mimo to nie potrafimy stworzyć z tak wartościowych elementów całości, projektu budującego wartość dodaną. Musimy zbudować ofertę dla tych, którzy chcą ciszy i spokoju, ale też dla tych, którzy chętnie poziewdzają, pobawią się, poruszają, pójdą na koncert czy na zakupy lokalnych produktów.

Szczególne znaczenie w budowaniu atrakcyjności turystycznej stanowi właśnie produkt lokalny. Wprowadzone przez rząd Prawa i Sprawiedliwości ułatwienia w wytwarzaniu i sprzedaży żywności z małej, domowej produkcji stanowią wielką szansę tworzenia niepowtarzalnych wyrobów z mleka, mięsa, zbóż, ryb, owoców, warzyw, miodu, runa leśnego, dziczyzny, na których znak „Jestem z Warmii i z Mazur” będzie stanowił gwarancję jakości, smaku i zdrowia. Z czasem wypracujemy takie symbole lokalności, jak podhalańskie oscypki, sery korycińskie, śliwowica tącka, jabłka grójeckie, rogale świętomarcińskie. Dzisiaj z naszego regionu pochodzi najmniej wyrobów „tradycyjnych” – zaledwie 31, gdy drugie od końca województwo zachodnio-pomorskie ma ich 48. Wsparcie lokalnej produkcji zaowocuje znaczącymi wpływami do rodzinnych budżetów, pokaże, że również u nas można nieźle zarobić, budować swoją przyszłość. Możemy być pewni, że przy tak ułatwionym starcie nie trzeba będzie wiele czasu, gdy z chałupniczej produkcji zaczną powstawać normalne firmy zatrudniające pracowników, płacące podatki i produkujące na szeroki rynek. Samorząd województwa musi wspierać, otwarte dzięki inicjatywie rządu Prawa i Sprawiedliwości, możliwości rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. Mało kto wie że w naszym województwie jest już kilka winnic, które oferują coraz lepszej jakości wino.

Warto wspierać takie inicjatywy i promować ich produkty. Dodają one bardzo pozytywnego kolorytu naszej ziemi. Podobnie jak miody pitne, lokalne browary, funkcjonujący przemysł spirytusowy. W województwie warmińsko-mazurskim działa tysiące gospodarstw agroturystycznych, wiele z nich wytwarza na potrzeby gości, ale też do sprzedaży lokalnej, znakomitą żywność. Również na tym polu brakuje działań władz województwa wspierających tych małych lokalnych wytwórców.

WARMIŃSKO-MAZURSKIE ŚRODOWISKO I CZYSTE POWIETRZE

Czyste środowisko jest warunkiem koniecznym dla istnienia zdrowego społeczeństwa. Każdy obywatel ma prawo oddychać czystym powietrzem i korzystać z czystych zasobów wodnych. Od tego, jaki jest stan środowiska zależy jakość życia nas wszystkich; z kolei od tego jaki zostawimy po sobie, będzie zależeć komfort życia przyszłych pokoleń Polaków. Lokalne władze, będące najbliżej problemu, doskonale rozumieją jakim wyzwaniem jest np. smog. Dlatego odpowiedzialne zadanie przeciwdziałania negatywnym zmianom i poprawy czystości środowiska najlepiej zrealizują samorządy.

CO ZROBILIMY DLA ŚRODOWISKA

W 2017 r. rząd rozpoczął realizację programu „Stop Smog”, który skierowany jest do miast do 100 tys. mieszkańców, znajdujących się na europejskiej liście miast z najbardziej zanieczyszczonym powietrzem. W 2018 r. rząd przeznaczył 180 mln zł na termomodernizację budynków. Ponadto do 2020 roku przeznaczył 10 mld zł na dofinansowanie projektów poprawiających jakość powietrza, a tym samym jakość życia obywateli. Większe projekty i inwestycje, w tym rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych w miastach, będą finansowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Lokalne projekty obniżania emisji, szczególnie niskiej, będą natomiast wspierane przez regionalne programy operacyjne i programy wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Rząd w 2017 roku rozpoczął wdrożenie programu dofinansowania do wymiany pieców węglowych na bardziej ekologiczne źródła ogrzewania, a dofinansowanie sięga nawet 80 proc. kosztów inwestycji. Programy preferencyjnego finansowania inwestycji w ekologiczne źródła ogrzewania wdrażają też poszczególne wojewódzkie fundusze ochrony środowiska.

Czyste środowisko jest warunkiem koniecznym dla istnienia zdrowego społeczeństwa. Każdy obywatel Rzeczypospolitej powinien mieć prawo oddychać nieskażonym i czystym powietrzem. Od tego, jaki stan środowiska zostawimy po sobie, będzie zależeć komfort życia przyszłych pokoleń Polaków.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

W województwie warmińsko-mazurskim coraz częściej notowane są zjawiska klimatyczne, zagrażające bezpieczeństwu ludności i powodujące znaczne straty dla gospodarki. Należą do nich fale upałów i okresowe susze, podtopienia, huragany. Coraz większego znaczenia nabiera **oszczędne gospodarowanie zasobami wodnymi**, w tym wykorzystywanie wód powierzchniowych do celów gospodarczych. Kontynuacja **inwestycji w obszar gospodarki wodno-ściekowej** staje się niezbędną, gdyż w województwie notuje się jedno z najniższych w kraju wskaźniki osób korzystających z kanalizacji i oczyszczalni ścieków. Należy podkreślić występujące duże zróżnicowanie terytorialne w tym zakresie na niekorzyść obszarów wiejskich. Województwo osiąga również gorsze niż średnio w kraju wyniki dotyczące gospodarki odpadami.

Województwo warmińsko-mazurskie **jest zaliczane do obszarów o wysokim potencjale przyrodniczym**, choć i tu występują problemy związane z ochroną najcenniejszych obszarów. Do kluczowych wyzwań w tym zakresie należy zaliczyć: zabezpieczenie szczególnie cennych obszarów, przywracanie naturalnego charakteru zdegradowanych obszarów cennych

przyrodniczo, przywracanie oraz zachowanie różnorodności biologicznej. Szczególnym obszarem wymagającym interwencji są tereny zdegradowane. Występują one głównie w miastach, a postępująca degradacja przestrzeni publicznych oraz zabytkowej tkanki zmniejszają atrakcyjność ośrodków miejskich. Środowisko naturalne w połączeniu z dziedzictwem historycznym i kulturalnym stanowią ważny zasób dla działań o charakterze gospodarczym w województwie (np. rozwój turystyki). Jednocześnie kultura jest czynnikiem oddziałującym na kapitał ludzki i społeczny regionu.

Biorąc pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze, koncentrację środków finansowych oraz warunki prawne, produkcja energii elektrycznej na terenie województwa powinna rozwijać się w oparciu o biogazownie rolnicze, fotowoltaikę oraz elektrownie biomasowe w układzie rozproszonym. Jednak największym potencjałem odnawialnym jest biogaz rolniczy, którego potencjał odpowiada 12% w skali kraju.

Zużycie energii elektrycznej po zsumowaniu jej z produkcją daje ujemny bilans. Główne źródła zasilania regionu w energię elektryczną są poza województwem (pomorskie, kujawsko-pomorskie oraz mazowieckie). Obecny stan infrastruktury energetycznej naraża nie tylko na wystąpienie niedotrzymania parametrów przesyłowych, ale wręcz pozbawienia energii znaczącego obszaru województwa (tzw. blackout). Będziemy wspierać budowę a właściwie, odbudowywanie sieci elektrowni wodnych na rzekach naszego województwa.

Natomiast zdecydowanie przeciwstawiamy się takim projektom, jak forsowany przez obecnego prezydenta Olsztyna Piotra Grzymowicza, w którym rozwiązanie problemów zaopatrzenia miasta w ciepło jest tylko pretekstem do budowy gigantycznej spalarni odpadów. Znajdziemy inne rozwiązanie dla Olsztyna tego palącego problemu.

Nie będziemy popierać dalszej rozbudowy sieci tramwajowej w Olsztynie czy w Elblągu. Koszty budowy nowych linii, przebudowy układów komunikacyjnych, budowy i modernizacji infrastruktury, zakup taboru są

dwukrotnie wyższe, niż analogiczne koszty e-busów. A jeśli dodamy do tego utrudnienia w ruchu pojazdów, jakie powodują tramwaje, rachunek jest oczywisty – stawiamy na e-busy.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

- Wykorzystamy program „Żwirko i Wigura”, który będzie realizowany przez PFR do działań antyśmugowych poprzez zastosowanie dronów. Dzięki temu będzie można skuteczniej egzekwować prawo zabraniające spalania trujących substancji w piecach centralnego ogrzewania, co m.in. da skuteczne narzędzie służbom, które do tej pory zajmowały się kontrolami w tym zakresie. Drony umożliwiają również sprawne odnajdywanie nielegalnych wysypisk śmieci, czy skuteczną kontrolę dróg i mostów oraz rzetelną ocenę natężenia ruchu drogowego.
- Ograniczymy emisję szkodliwych substancji do atmosfery – np. poprzez dofinansowanie do wymiany piecyków węglowych itp.

WARMIŃSKO-MAZURSKA INNOWACYJNOŚĆ I CYFRYZACJA REGIONU

Nowoczesne społeczeństwo informacyjne charakteryzuje się możliwością i umiejętnością korzystania z szybkiego Internetu i wykorzystywania go do celów usprawniających codzienne życie. Polska gospodarka wkraczająca w nowy etap rozwoju sięga coraz chętniej również po rozwiązania innowacyjne, wykorzystując efektywnie nasz potencjał. W tym zakresie władze samorządowe istotnie wpływają na kształt rozwoju nowoczesnych technologii telekomunikacyjnych kierując strumień finansowania do właściwych ośrodków.

CO ZROBILISMY DLA INNOWACYJNOŚCI I CYFRYZACJI

Do 2020 r. rząd zobowiązał się zapewnić wszystkim obywatelom dostęp do Internetu szerokopasmowego o prędkości co najmniej 30 mb/s. Umożliwi to wejście polskiego społeczeństwa w nową erę cyfrową. Oznacza to możliwość pracy zdalnej, powszechnego korzystania z e-usług, co uprości załatwianie spraw urzędowych, uzyskiwanie dokumentów, korzystanie z usług medycznych i ubezpieczeniowych oraz wymianę informacji drogą elektroniczną pomiędzy urzędami.

Już dziś obywatele mogą korzystać z kilkuset różnorodnych e-usług. Większość z nich została uruchomiona lub poprawiona w ciągu ostatnich dwóch lat. Bez wychodzenia z domu rodzice mogą już zgłosić narodziny dziecka. W prosty sposób można np. złożyć wniosek w programie Rodzina 500+, z czego w minionym roku skorzystało ok. 24% uprawnionych, po-

nad 1,2 mln wniosków drogą elektroniczną złożono w ramach programu Dobry Start a przeszło 11 mln Polaków złożyło elektroniczną deklarację podatkową. On-line, bez problemu, można zawniekskować o wydanie nowego dowodu osobistego lub też zgłosić jego utratę, a kierowcy, jeżeli muszą, mogą sprawdzić ilość punktów karnych

Od września dzięki aplikacji mDokumenty docelowo każdy obywatel będzie mógł zrezygnować z noszenia przy sobie wielu dokumentów potrzebnych na co dzień (np. dowodu osobistego, prawa jazdy, dowodu rejestracyjnego, potwierdzenia polisy OC -tzw. pakiet kierowcy, legitymacji szkolnej lub studenckiej). Wszystkie te dokumenty już niebawem będą dostępne w smartfonie. Niezależnie od tego od 1 października kierowcy nie będą musieli mieć przy sobie dowodu rejestracyjnego i polisy OC pojazdu.

Dodatkowo do 2020 r. powstanie Ogólnopolska Sieć Edukacyjna łącząca wszystkie szkoły w Polsce, która zapewni dostęp do Internetu o prędkości 100 mb/s, usług i treści edukacyjnych (na przykład z bezpłatnych lektur szkolnych, dostępnych na portalu lektury.gov.pl) oraz kształcenia w zakresie umiejętności cyfrowych. Jeszcze w 2018 r. 1,5 tys. szkół zostanie włączonych do tej sieci. Dziś jedynie co 6 szkoła ma dostęp do szybkiego Internetu.

Nowoczesne społeczeństwo informacyjne charakteryzuje się możliwością i umiejętnością korzystania z szybkiego Internetu i wykorzystywania go do celów usprawniających codzienne życie.

Wystartował pilotaż systemu ostrzegania SMS-ami przed zagrożeniami. Dzięki podpisanemu porozumieniu między Ministerstwem Cyfryzacji, Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji, Rządowym Centrum Bezpieczeństwa i przedstawicielami operatorów, informacja o zagrożeniu dotrze do wszystkich mieszkańców zagrożonego województwa.

Docelowy system ruszy w grudniu 2018 r. Pozwala na to nowelizacja Prawa telekomunikacyjnego oraz niektórych innych ustaw z 11 czerwca br. Nakłada ona na operatorów obowiązek niezwłocznego, nieodpłat-

nego wystania, na żądanie dyrektora Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, komunikatu do wszystkich użytkowników na określonym przez niego obszarze. Obowiązek ten w pełnym wymiarze będzie realizowany od 12 grudnia 2018 roku (wtedy nowelizacja wchodzi w życie), ale już teraz operatorzy zgodzili się na uruchomienie pilotażu. Chodzi o to, aby w szczególności w okresie wakacyjnym wypoczywający mogli dostawać ostrzeżenia o ewentualnych zagrożeniach (np. o nagłych zjawiskach pogodowych takich jak intensywne burze czy gwałtowne nawałnice). Dzięki temu informacja o zagrożeniu dotrze do abonentów sieci znajdujących się na obszarze zagrożonego województwa.

Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, które pełni funkcję krajowego centrum zarządzania kryzysowego, 24 godziny na dobę monitoruje sytuację w kraju pod kątem wystąpienia różnego rodzaju zagrożeń. - Informacje otrzymujemy od różnych podmiotów krajowych i zagranicznych. Podobny mechanizm będzie funkcjonował w przypadku komunikatów o zagrożeniu dla ludności. Ministrowie, kierownicy urzędów i instytucji centralnych oraz wojewodowie będą przekazywali informacje o zagrożeniu do RCB, które przekaże ją operatorom telekomunikacyjnym do niezwłocznego i nieodpłatnego wystania.

Operatorzy pracują intensywnie nad technicznym wdrożeniem rozwiązania, które umożliwi docelowo wysyłanie takich powiadomień na obszarze mniejszym niż województwo.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

W województwie warmińsko-mazurskim w ciągu ostatnich 12 miesięcy z usług administracji publicznej za pomocą Internetu korzystało 30% osób. Głównym problemem województwa są niskie nakłady przeznaczane na badania i rozwój, w szczególności te pochodzące z sektora prywatnego.

Jednocześnie możliwości regionalnego środowiska badawczo-rozwojowego nie są w pełni wykorzystywane. Aktywność przedsiębiorstw w zakresie zwiększania innowacyjności polegała w większości przypadków na zakupie gotowych rozwiązań. Ponadto, nie wykształciły się efektywne i skuteczne mechanizmy współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami naukowymi. Niezbędna jest interwencja skierowana na pobudzanie aktywności innowacyjnej przedsiębiorstw (infrastruktura niezbędna do prowadzenia prac badawczo-rozwojowych oraz wdrażanie instrumentów zachęcających do współpracy przedsiębiorstw i jednostek badawczo-rozwojowych).

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA CYFRYZACJI WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Samorząd Prawa i Sprawiedliwości w oparciu o fundusze unijne, finansowanie dłużne oraz partnerstwo publiczno-prywatne w woj. warmińsko-mazurskim w ramach cyfryzacji regionu zapewni:

- Zintensyfikowanie inwestycji w budowę sieci „ostatniej mili”, co w efekcie pozwoli na zapewnienie zrównoważonego dostępu do danych i informacji na całym terytorium regionu, dostępu do serwisów państwowych /centralnych oraz możliwości rozwoju przedsiębiorczości w oparciu o ICT.
- Kontynuację realizacji Programu Operacyjnego „Polska Cyfrowa” (POPC) w najbardziej wykluczonych lokalizacjach, która obejmie kontynuację/ przyspieszenie realizacji sieci szerokopasmowych (strategii cyfrowej) w lokalizacjach o najniższym pokryciu - punkt wyjścia do szerokiej i zrównoważonej cyfryzacji w kontekście usług centralnych jak e-urząd itp. jak i lokalnych, rozwijanych przez przedsiębiorców w oparciu o sieci „ostatniej mili”; okres realizacji inwestycji: 2018-2030 r.
- Rozwój zasobów udostępniających centralne usługi klasy e-administracji.

- Przeprowadzenie pilotażów nowoczesnych rozwiązań smart city w wybranych lokalizacjach oraz promowanie rozwiązań dążących do oszczędności i efektywności gospodarki miejskiej poprzez powyższą formułę i innowacje.

BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE WARMIŃSKO- MAZURSKIEGO I ROZWÓJ MIESZKALNICTWA

Efektywne i racjonalne korzystanie z zasobów to podstawa gospodarki zrównoważonej. Kluczowym elementem zapewnienia rozwoju gospodarki jest dostęp do energii – stabilny dostęp do tanich zasobów energetycznych to fundament dalszego postępu. Drugi istotnym aspektem polityki infrastrukturalnej jest mieszkalnictwo, w którym to obszarze polskie społeczeństwo wykazuje znaczne potrzeby. Zaspokojenie potrzeb na mieszkania i energię dla polskiego społeczeństwa i gospodarki stanowi jeden z najważniejszych elementów rozwoju kraju.

CO ZROBILIMY DLA MIESZKALNICTWA

Rząd wdraża Narodowy Program Mieszkaniowy, będący silnym impulsem prorozwojowym dla lokalnej gospodarki. Program daje możliwość uzyskania samodzielnego mieszkania osobom o niskich i przeciętnych dochodach. Planowane są również dopłaty do czynszu oraz budowa mieszkań komunalnych. Na ten cel rząd przekieruje do samorządów 6 mld zł, z perspektywą zwiększenia tej kwoty do 20 mld zł.

Obecnie trwa budowa kilku tysięcy mieszkań, a do końca 2018 planowane jest uruchomienie budowy aż 100 tys. mieszkań. Pierwsze klucze do mieszkań rodziny odbiorą w kwietniu 2018r.

Krajowy Zasób Nieruchomości, utworzony przez rząd we wrześniu 2017 r., podpisał listy intencyjne z podmiotami zainteresowanymi udziałem w programie Mieszkanie Plus, w tym z PKP, Poczta Polska, a także samorządami.

Dzięki temu KZN będzie miał dostęp do ogólnopolskiej bazy nieruchomości w całej Polsce, które nie są już użytkowane, a mogą być wykorzystane pod budowę mieszkań, bądź adaptację budynków na cele mieszkaniowe.

Współpraca rządu i samorządów jest kluczowa w celu realizowania spójnej polityki mieszkaniowej, im więcej samorządów przystąpi do Programu tym szybciej deficyt mieszkań ma szansę zostać zaspokojony.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Cena energii w województwie warmińsko-mazurskim należy do najwyższych w Polsce. **Pomimo korzystnych uwarunkowań dla rozwoju energetyki bazującej na źródłach odnawialnych udział energii z OZE w produkcji energii ogółem należy do bardzo niskich.** Z tego względu należy położyć nacisk ukierunkowany na rozwój energetyki wykorzystującej OZE w wielu wymiarach (produkcja energii i efektywna jej dystrybucja, wsparcie przedsiębiorstw działających w sferze obsługi sektora OZE, zwiększenie stopnia wykorzystania energii pierwotnej, wykorzystanie OZE w celu zmniejszenia zużycia paliw konwencjonalnych i ograniczenia tzw. niskiej emisji). Obszar ten ma szansę szybkiego rozwoju nie tylko ze względu na istniejące zasoby, ale i planowane wsparcie w sferze innowacji (energetyka niskoemisyjna oraz automatyka są wyłaniającymi się obszarami inteligentnej specjalizacji województwa).

Rządowe wsparcie finansowe, jakie zapewnia Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w pozyskiwaniu środków w ramach Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” ma przede wszystkim na celu stymulowanie postępu cywilizacyjnego w zakresie ochrony środowiska, adaptacji do zmian klimatu, a także zwiększenia efektywności energetycznej gospodarki. W związku z tym, w dużej mierze dofinansowanie udzielane jest na projekty związane z termomodernizacją budynków, a także budową sieci ciepłowniczej.

W województwie warmińsko-mazurskim w ramach programu „Mieszkanie+” zaplanowano budowę mieszkań w następujących lokalizacjach:

- Zakontraktowane lokalizacje: Nidzica.
- Planowane lokalizacje: Elbląg (3 inwestycje), Iława, Kętrzyn (2 inwestycje).

Pakiet „Mieszkanie+” stanowi element rządowego Narodowego Programu Mieszkaniowego (NPM) i obejmuje szereg instrumentów wzajemnie się uzupełniających, skierowanych do różnych grup beneficjentów. Podstawowe działania koncentrują się bezpośrednio na tworzeniu nowego zasobu mieszkaniowego poprzez:

- **Budowę powszechnie dostępnych mieszkań na wynajem o umiarkowanym czynszu.**

— Obecnie prowadzone prace przygotowawcze w województwie warmińsko-mazurskim są na zbyt wczesnym stopniu wdrażania tych projektów i z uwagi na tajemnicę negocjacji z kontrahentem, nie podajemy szczegółów odnośnie lokalizacji ani harmonogramów budowy mieszkań. Dane te zostaną podane w momencie ustalenia wszystkich istotnych szczegółów projektów.

- **Wsparcie przedsięwzięć społecznego budownictwa czynszowego,**

— Preferencyjne finansowanie zwrotne na budowę mieszkań o limitowanym czynszu adresowane do osób o umiarkowanych dochodach.

— Z informacji uzyskanych z BGK wynika, że w latach 2016-2018 w ramach rządowego programu popierania budownictwa mieszkaniowego zakwalifikowano 136 wniosków obejmujących łącznie budowę 6 166 mieszkań na wynajem, o łącznej wartości inwestycji 1,3 mld zł. Z woj. warmińsko-mazurskiego do finansowania zwrotnego zastały zakwalifikowane 3 wnioski, które dotyczą budowy 90 mieszkań na kwotę finansowania ok. 8 mln zł. Dla 2 wniosków została podpisana umowa kredytowa z BGK. Mieszkania powstaną w Bartoszycach i Lidzbarku Warmińskim.

- Bezwrotne finansowe wsparcie z budżetu państwa na rozwój budownictwa zaspokajającego potrzeby mieszkaniowe osób o niższych dochodach oraz budownictwa wspomaganego.
- Z woj. warmińsko-mazurskiego do finansowego wsparcia zostało zakwalifikowanych 40 wniosków, na łączną kwotę finansowego wsparcia 30 mln zł. Wnioski dotyczą utworzenia 569 lokali mieszkalnych. Mieszkania powstaną w następujących gminnych lokalizacjach: Szczytno, Biskupiec, Bartoszyce, Iława, Giżycko, Ełk, Mrągowo, Lubawa, Nowe Miasto Lubawskie, Olsztyn, Lidzbark Warmiński, Dobre Miasto, Miłki, Kętrzyn, Lidzbark, Olecko, Reszel, Pisz, Mikołajki, Nidzica, Biskupiec, Wydminy, Braniewo, Mrągowo, Orneta, Jedwabno.

• **Dopłaty do czynszów**

- W zakresie dopłat do czynszu, ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu mieszkania, oczekuje na podpis Prezydenta RP. Od 2019 r. tj. po wejściu w życie przepisów ustawy znane będą jej efekty rzeczowe.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA WARMIŃSKO-MAZURSKIEJ ENERGETYKI I MIESZKALNICTWA

- Uwzględniając kierunek działań i inicjatyw rządu w zakresie tworzenia nowych możliwości i zapewnienia tanich mieszkań dla rodzin, w tym – kluczowy aspekt współpracy rządu i samorządów w tym obszarze - nowy samorząd woj. warmińsko-mazurskiego w trybie natychmiastowym dołoży wszelkich starań w celu efektywnego przystąpienia do programu „Mieszkanie+” – będzie to priorytetowym zadaniem nowej władzy lokalnej. Przystąpienie do Programu pozwoli na znalezienie i przekazanie

przez nowo wybrane władze samorządowe gruntów, które mogłyby zasilić KNZ. Obecnie z województwa warmińsko-mazurskiego tylko jeden samorząd (Gminy Nidzica) przekazał grunty potrzebne do realizacji rządowego programu „Mieszkanie+”. Odpowiednie grunty wstępnie wskazał samorząd Elbląga i Ostródy, jednakże nie jest to satysfakcjonujący poziom korzystania z programu.

- Poza tym, kandydaci Prawa i Sprawiedliwości zapewnią mocne wsparcie rządowego programu Pakiet dla Średnich Miast, polegającego na realizacji programów ułatwiających trwały rozwój miastom regionu zagrożonym elimitacją ich funkcji. W takiej sytuacji znajduje się obecnie zdecydowana większość miast powiatowych województwa warmińsko-mazurskiego. Zadanie to należy powiązać z właściwym dla danego obszaru doбором projektów finansowanych ze środków zewnętrznych (wniosek ten oparty jest na przykładzie Lidzbarka Warmińskiego, który pomimo znacznego dofinansowania, również znalazł się na liście miast zagrożonych delimitacją, co dowodzi, że miasto dokonało wadliwej analizy swych możliwości rozwojowych w poprzednim okresie RPO WiM).

• **Elektromobilność i paliwa alternatywne**

- Rozwój stacji ładowania w największych aglomeracjach i obszarach gęsto zaludnionych.
- Rozwój infrastruktury dla tankowania gazu ziemnego w postaci CNG/LNG.
- Wprowadzenie stref czystego transportu. Ustanowienie stref czystego transportu wpłynie na spadek emisji szkodliwych związków szczególnie w centrach miast.

• **Fundusz Niskoemisyjnego Transportu (FNT)**

- Wsparcie publicznego transportu zbiorowego działającego w szczególności w aglomeracjach miejskich, uzdrowiskach, na obszarach, na których ustanowione zostały formy ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody, wykorzystującego biopaliwa ciekłe,

BEZPIECZEŃSTWO OBYWATELI W WARMIŃSKO-MAZURSKIM

inne paliwa odnawialne, sprężony gaz ziemny (CNG) lub skroplony gaz ziemny (LNG), w tym pochodzący z biometanu, wodór lub energię elektryczną.

- Zakup nowych pojazdów i jednostek pływających zasilanych biopaliwami ciekłymi, sprężonym gazem ziemnym (CNG) lub skroplonym gazem ziemnym (LNG), w tym pochodzącym z biometanu, lub wodorem, lub wykorzystujących do napędu energię elektryczną.
- Rozwój zeroemisyjnego transportu publicznego.
- **Kogeneracja szansą dla ciepłownictwa samorządowego**
 - Rozwój ciepłownictwa sieciowego zasilanego ciepłem wytwarzanym w procesie kogeneracji.
 - Inwestycje w lokalne elektrociepłownie przyniosą niesamowite efekty. Na obszarze objętym tym działaniem diametralnie zmniejszy się emisja dwutlenku węgla i rakotwórczego pyłu zawieszony PM10. Zyska środowisko, ale i mieszkańcy powiatu.
 - Realizacja inwestycji układu kogeneracyjnego.
- **Klustry Energii**
 - Aktywne uczestnictwo w klastrze, koordynowanie działań lub wsparcie dla wspólnych działań społeczności w celu utworzenia klastra.
 - opracowanie i wdrożenie Planów Gospodarki Niskoemisyjnej oraz Planów zaopatrzenia w ciepło energię elektryczną i paliwa gazowe.
- **Program rozwoju gazyfikacji**
 - Wspólnie z PSG S.A. i zainteresowanymi samorządami przygotowujemy plan dostarczania gazu z sieci gazowniczej tak gdzie dzisiaj dostępny jest tylko gaz dostarczany.

Bezpieczeństwo polskich obywateli to kwestia fundamentalna dla właściwego rozwoju społecznego. Przywrócenia poczucia troski państwa nad obywatelem musi odbyć się poprzez ponowne przejęcie odpowiedzialności za najważniejsze zadania w zakresie bezpieczeństwa. Rozwój i modernizacja służb mundurowych, szczególnie policji i straży pożarnej powinny być obiektem szczególnego zainteresowania władz samorządowych.

CO ZROBILIŚMY DLA BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI

Przez ponad dwa lata rząd Prawa i Sprawiedliwości zdecydowanie zmienił sytuację w zakresie bezpieczeństwa w lokalnych społecznościach. Stało się to możliwe m.in. dzięki przywróceniu ponad 70 posterunków policji w małych miejscowościach oraz inwestycjom realizowanym w ramach Programu Modernizacji Służb Mundurowych. W 2017 r. policja zakupiła 956 radiowozów, Państwowa Straż Pożarna 139 samochodów, a Straż Graniczna 130. Zainwestowano także w rozwój Ochotniczych Straży Pożarnych – w 2017 r. dotacja dla OSP została podniesiona o 15 mln zł.

Wprowadzono także szereg innowacji – m.in. możliwość zgłoszenia zagrożenia w swojej okolicy przez Internet, za pośrednictwem Krajowej Mapy Bezpieczeństwa czy korzystania z mobilnej aplikacji „Moja Komenda”, która pozwala na szybki kontakt z dzielnicowym. Z aplikacji tej skorzystało już ponad 80 tys. osób. Działania te idą w parze z nauką bezpiecznych zachowań, głównie wśród dzieci i młodzieży. Jednym ze sposobów promowania odpowiedzialnych postaw jest przyznawanie nagród „Młody Bohater” za podjęcie prób ratowania życia. Dodatkowo realizowana jest odpowiedzialna polityka migracyjna. Polscy funkcjonariusze Straży Gra-

nicznej wspierali uszczelnianie granic w 18 państwach, podnosząc w ten sposób bezpieczeństwo w Europie.

Ważnym projektem było także uruchomienie Wojsk Obrony Terytorialnej, które nie tylko zwiększyły potencjał obronny Polski, ale także wzmocniły postawy propaństwowe. Wśród ochotników, którzy włączyli się do tych działań, kształtowane są postawy patriotyczne, odwaga oraz szacunek dla państwa i symboli narodowych.

Podjęto także decyzję o konsekwentnym zwiększaniu nakładów na obronność – w 2020 r. mają one wynieść 2,1% PKB, a w 2030 – 2,5%. Dzięki działaniom obecnego rządu 89 proc. Polaków deklaruje, że czuje się bezpiecznie. Jest to najlepszy wynik od 30 lat.

Rząd koalicji PO-PSL w latach 2007-2015 zlikwidował, 418 z 817, czyli ponad połowę posterunków policji w Polsce, co diametralnie obniżyło poziom bezpieczeństwa na wielu obszarach kraju. Dlatego sztandarowym projektem rządu Prawa i Sprawiedliwości jest przywrócenie ponad 150 posterunków zwłaszcza w małych miejscowościach, tak by obywatele wiedzieli, że w każdej chwili mogą liczyć na pomoc policji

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI W WARMIŃSKO-MAZURSKIM

- Na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego nadal będzie odbudowywana polska armia. Dzięki decyzjom rządu Prawa i Sprawiedliwości wracają jednostki wojskowe, odradza się infrastruktura obronna.
- Będą przywracane kolejne posterunki policji.
- Będzie rozwijana warmińsko-mazurska brygada obrony terytorialnej.

SPRAWNA ADMINISTRACJA I LEPSZE ZARZĄDZANIE W WARMIŃSKO-MAZURSKIM

Władza samorządowa to także sprawna administracja i lepsze zarządzanie. Poziom samorządowy wymaga nie tylko wizji i szerokiej perspektywy rozwoju, ale także bezpośrednich dobrych działań. Dobry gospodarz zna swoich obywateli i ich potrzeby. W trosce o nasze małe ojczyzny konieczna jest stała poprawa jakości zarządzania i efektywności wydatkowania środków publicznych. Władza samorządowa musi być najbliżej mieszkańców w regionach, każdego dnia dając bezpośredni przykład dobrego rządzenia.

CO ZROBILIMY BY USPRAWNIĆ ADMINISTRACJĘ

Na 255 polskich miast posiadających status średnich, aż 122 ośrodki według analiz przeprowadzonych przez PAN, są zagrożone utratą funkcji społeczno-gospodarczych. Ponad 2 mld zł przeznaczone na wsparcie w ramach programu zostaną przekazane na cele związane z inwestycjami publicznymi, wspieranie efektywności energetycznej, czy też tworzenie warunków dla inwestycji prywatnych. Pakiet dla Miast Średnich jest krokiem milowym na rzecz wyrównywania szans rozwojowych wszystkich obszarów kraju.

Dzięki dynamicznym działaniom rządu w ciągu 2 lat udało się zdecydowanie przyspieszyć realizację programów finansowanych ze środków unijnych. Po wyborach parlamentarnych Ministerstwo Rozwoju przeprowadziło analizę stanu wdrażania funduszy unijnych na lata 2014 - 2020. Przeprowadzony audyt wykazał, że w porównaniu do innych państw

opóźnienia sięgały nawet roku. Niektóre wskaźniki wykorzystania funduszy były bliskie zeru.

W czerwcu 2016 r. Rada Ministrów przyjęła „Plan działań na rzecz zwiększenia efektywności i przyspieszenia realizacji programów w ramach umowy partnerstwa”, który przyniósł zdecydowaną poprawę.

Łącznie w ramach obecnej perspektywy budżetowej podpisano już ponad 25 tys. umów na dofinansowanie projektów z pieniędzy UE o wartości ponad 225,5 mld zł.

Dodatkowo dzięki energicznym działaniom byłego Ministra Rozwoju Mateusza Morawieckiego udało się zagospodarować 9 mld euro pochodzących z poprzedniej perspektywy budżetowej na lata 2009-2013.

Polska z powodzeniem zakończyła także negocjacje w sprawie funduszy norweskich. Dzięki temu nasz kraj otrzyma 810 mln euro, które zostaną przeznaczone m.in. na ochronę środowiska i rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Niestety, znacznie wolniej niż programy krajowe realizowane były programy regionalne, za które odpowiadają samorzady wojewódzkie. Szacuje się że zagrożona jest kwota ok. 887mln euro z programów regionalnych.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

W województwie warmińsko-mazurskim „Pakiem dla Miast Średnich” objęto miasta:

Braniewo, Pisz, Olecko, Lidzbark Warmiński, Bartoszyce, Kętrzyn, Giżycko, Ełk, Szczytno, Mrągowo, Działdowo, Iława, Ostróda, Elbląg.

Bartoszyce, Kętrzyn, Braniewo, Szczytno, Giżycko, Olecko, Pisz, Ełk, Lidzbark Warmiński, Mrągowo, Elbląg, Działdowo mogą liczyć na szczególną pomoc w ramach rządowego programu „Pakiet Dla Miast Średnich”.

Jednym z przykładów wsparcia horyzontalnego dla miast (bez względu na ich wielkość) jest projekt strategiczny SOR – Partnerska Inicjatywa

Miast (PIM). Ważnym aspektem działania PIM jest zaangażowanie miast w tworzenie polityk na szczeblu regionalnym, krajowym, a nawet europejskim, dotyczących zrównoważonego rozwoju miast. W październiku 2017 r. uruchomiono trzy sieci tematyczne PIM ds.: jakości powietrza, rewitalizacji oraz mobilności miejskiej, które są podstawowym mechanizmem działania PIM. Wszystkie sieci, oprócz wymiany doświadczeń, pracują obecnie nad tzw. Miejskimi Inicjatywami Działań (MID), które będą zawierać konkretne rozwiązania dla zidentyfikowanych wcześniej wyzwań lub problemów lokalnych. Finalnym efektem pracy sieci będzie Plan Ulepszeń, który jest dokumentem zawierającym zbiór rekomendacji do prowadzenia polityk krajowych powiązanych z obszarem tematycznym danej Sieci.

Na przykład Ostróda uczestniczy w sieci Rewitalizacja, pragnie wypracować zasady aktywizujące partycypację społeczną odnoszącą się do urządzania przestrzeni wspólnej (podwórek) w ramach prowadzonych działań rewitalizacyjnych na terenie miasta.

Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju aktywnie wspomaga samorzady w działaniach rewitalizacyjnych. Inicjatywy podejmowane przez Ministerstwo to m.in. konkursy dotacji dla gmin na przygotowanie programów rewitalizacji realizowane we współpracy z urzędami marszałkowskimi, konkurs dotacji Modelowa Rewitalizacja Miast, projekty pilotażowe w zakresie rewitalizacji – stanowiące część wdrożeniową projektu strategicznego SOR pt. „Pakiet działań na rzecz wsparcia samorządów w programowaniu i realizacji rewitalizacji”.

W wykazie programów rewitalizacji prowadzonym przez marszałka województwa warmińsko-mazurskiego ujętych jest 27 programów. Zarząd województwa nie zawarł z MIIR porozumienia ws. realizacji konkursów dotacji dla gmin.

Województwo warmińsko-mazurskie należy do województw najstabiliej wykorzystujących środki unijne w Polsce. Obecny samorząd województwa nie przybliżył w wystarczającym stopniu tematu zdobywania funduszy

unijnych bądź zapewnienia wystarczającej pomocy nowicjuszom w tym zakresie. Podmioty gospodarcze / administracyjne nie zawsze są świadome, że to właśnie dzięki funduszom unijnym można zdobyć wsparcie w zakresie zminimalizowania kosztów inwestycji bądź rozwoju firm / jednostek administracyjnych.

MiR z budżetu państwa zasili inwestycje współfinansowane ze środków unijnych programu regionalnego kwotą **261,9 mln zł** (dotychczas region wykorzystał 117,8 mln zł, tj. 45% środków zabezpieczonych przez stronę rządową).

Kontrakt Terytorialny to zobowiązanie strony rządowej i samorządowej do realizacji przedsięwzięć, służących wzmocnieniu potencjału regionu oraz całego kraju. W porozumieniu tym, podpisanym przez marszałka województwa i ministra ds. rozwoju regionalnego uzgodniono listę prorozwojowych inwestycji w każdym województwie. Są to inwestycje m.in. w rozwój transportu, energetyki, ochrony zdrowia, kultury, środowiska oraz działania rewitalizacyjne.

- Pod względem wartości wniosków o dofinansowanie woj. warmińsko-mazurskie zajmuje 14 miejsce. Wkład UE w złożonych wnioskach o dofinansowanie wynosi 6,2 mld zł, co stanowi 77% alokacji.
- W zakresie wskaźnika podpisanych umów - woj. warmińsko-mazurskie zajmuje 15 miejsce – podpisanych zostało 2tys. umów na kwotę dofinansowania UE 3,6 mld zł, co stanowi 48,9% alokacji, podczas gdy średnie wykorzystanie alokacji w podpisanych w RPO umowach jest na poziomie 57%.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA POPRAWIENIA JAKOŚCI ADMINISTRACJI

Samorząd Prawa i Sprawiedliwości poprze realizację projektów służących naprawie infrastruktury przeciwpowodziowej w rejonie Żuław Elblą-

skich. Szczególnych działań wymagać będzie uporządkowanie stosunków wodnych na obszarze Jeziora Drużno, rzeki Elbląg i powiązanych z nimi kanałów oraz odpływów. Nawiąże również współpracę z Wojewodą w zakresie eliminowania skutków braku inwestycji, jak również uchybień legislacyjnych pozwalających na gospodarowanie na obszarach zalewowych – nowy samorząd województwa będzie domagał się włączenia w rewitalizację obszarów wymagających wsparcia.

Uwzględniając to, co powyżej, programowym celem Prawa i Sprawiedliwości jest przyspieszenie realizacji RPO WiM na lata 2014-2020 z jednoczesnym zapewnieniem wysokiego poziomu dobieranych projektów, tj. ekonomicznie uzasadnionych i dostosowanych do potrzeb regionu. W ramach tej inicjatywy zostaną przeprowadzone następujące działania:

- Zmiana polityki w zakresie doboru beneficjentów RPO WiM ze wskazaniem na sektor MŚP, zwłaszcza firm związanych z regionem, pod warunkiem wysokiej jakości przygotowywanych projektów innowacyjnych.
- Stworzenie preferencyjnych warunków aplikowania dla Startup-ów; obecne kryteria wydłużają procedury konkursowe i narażają je na znaczne koszty m.in. poprzez konieczność zatrudniania drogich ekspertów.
- Zapewnienie starannego doboru projektów i beneficjentów, a także transparentności w procesie oceniania w postępowaniach konkursowych. Wypracowanie ścieżki lepszej współpracy w tym zakresie z Instytucją Pośredniczącą, jaką jest Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego.

Przedstawiciele Prawa i Sprawiedliwości planują przeprowadzenie akcji informacyjnej na skalę regionu skierowaną na promowanie funduszy europejskich oraz zwiększenie wiedzy o możliwościach ich wykorzystywania przez mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, jednostki samorządu terytorialnego, służby publiczne (inne niż administracja), instytucje ochrony zdrowia, instytucje wspierające biznes, instytucje nauki i edukacji, przed-

siębiorstwa realizujące cele publiczne, organizacje społeczne i związki wyznaniowe (osoby prywatne również mogą korzystać z pośrednich form wsparcia – takich jak szkolenia, granty, czy pożyczki na założenie własnej firmy). Działania obejmą m.in. szkolenia i udzielanie aktualnej informacji z zakresu opracowywania projektów, ich realizacji i rozliczenia, w tym: (1) określanie celu, na jaki mają zostać przeznaczone pozyskane środki, (2) znalezienie odpowiedniego programu operacyjnego, w ramach którego możliwe będzie uzyskanie dofinansowania, (3) pomoc w znalezieniu odpowiedniego podmiotu, który ogłosi konkurs w ramach wybranego działania, (4) pomoc w określeniu terminów na składanie / realizację / rozliczenie projektów, (5) zapewnienie pomocy w wypełnianiu stosownych formularzy (dostępnych na stronie odpowiednich programów operacyjnych); (6) promowanie projektów; (7) zamknięcie i rozliczenie projektów.

Działania te obejmą również przedstawicieli kluczowych branż w regionie i będą miały na celu zwiększenie efektywności wykorzystywania funduszy unijnych na rozwój działalności

Uwzględniając powyższe, kandydaci Prawa i Sprawiedliwości w nowo wybranym samorządzie w perspektywie długofalowej będą dążyć do zwiększenia wykorzystania publicznych źródeł współfinansowania do m.in. stymulowania prywatnych nakładów inwestycyjnych. Działania w tym zakresie będą ukierunkowane na analizę struktury i efektywności wydatków publicznych, co pozwoli na zwiększenie ich koordynacji oraz efektywności. Lepsze wykorzystanie publicznych źródeł finansowania na szczeblu województwa doprowadzi do wzrostu inwestycji prywatnych. W związku z tym, działania pozwalające na właściwe wykorzystanie i ukierunkowanie środków pochodzących z Unii Europejskiej w ramach istniejących i przyszłych programów oraz inicjatyw, mają ogromne znaczenie - szczególnie zważywszy na rolę funduszy unijnych, będących ważnym uzupełnieniem środków krajowych w polskiej gospodarce.

Rozwój funkcji aglomeracyjnych subregionów Olsztyna, Elbląga i Ełku.

Trzy główne miasta naszego województwa, Olsztyn, Elbląg i Ełk, pełnią niezwykle ważną rolę w życiu naszego województwa. Są ośrodkami, w których mieszkańcy poszukują niezbędnych do życia usług (na przykład medycyny specjalistycznej, edukacji na poziomie akademickim), działań podnoszących poziom życia i zaspokajających wyższe potrzeby (kultura, sport), a także potrzebują lepszych rozwiązań komunikacyjnych, większej sieci handlowej, wyższych zarobków, bogatszej oferty pracy.

Każde z tych miast ma swoją specyfikę, swoje ambicje, swoje szanse rozwojowe. Przy planowaniu rozwoju województwa musimy pamiętać, że bez silnych, atrakcyjnych dla mieszkańców ośrodków miejskich, nie zatrzymamy u nas młodych, zdolnych ludzi. Muszą oni tutaj, na naszej ziemi, widzieć ścieżki swoich karier zawodowych, życiowych, i bez poczucia rezygnacji podejmować decyzje o układaniu swojego życia w naszym regionie.

Elbląg – dzięki decyzji o rozpoczęciu budowy kanału żeglownego przez Mierzęję Wiślaną – uzyskuje realną szansę, aby stać się czwartym portem morskim w Polsce. Otoczony żyznymi Żuławami i bogaty w tradycje przemysłowe, dzięki bliskości geograficznej i już wkrótce doskonałej komunikacji drogą S7 do Trójmiasta i Olsztyna, uzyska nowe impulsy rozwojowe.

Ełk – dzięki wykonywanym przez rząd Prawa i Sprawiedliwości inwestycjom transportowym, tak drogowym jak i kolejowym – stanie się centralnym punktem komunikacyjnym Polski północno-wschodniej, leżącym na przecięciu europejskich szlaków komunikacyjnych Via Baltica, Rail Baltica, Via Carpatia, a także krajowych połączeń dk65, S16. Dobra komunikacja to oczywiście podnoszenie poziomu życia mieszkańców, ale też bardzo silny atut przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych. Te szanse samorząd województwa musi rozsądnie wspierać. Dla wschodniej części województwa Ełk pełni szereg funkcji metropolitalnych i jego rozwój będzie w znacznym stopniu wyznaczał tempo wzrostu tej części naszego regionu.

Olsztyn – stolica województwa - który w sposób naturalny musi pełnić szereg funkcji metropolitalnych, ma ogromny niewykorzystany potencjał w wielu dziedzinach. Dzięki rządowi Prawa i Sprawiedliwości kończy się wykluczenie komunikacyjne. Zrealizowane i nadal z wielkim rozmachem realizowane inwestycje drogowe i kolejowe tworzą prawdziwą, fundamentalną dobrą zmianę warunków w jakich funkcjonuje Olsztyn. Już dzisiaj odczuwamy pozytywne jego skutki. Dopełnieniem komunikacji łączącej nas z głównymi ośrodkami Polski i Europy musi być dobra komunikacja z otaczającymi nas gminami i miastami, dlatego stworzymy dodatkowe połączenia kolejowe w oparciu o istniejącą i modernizowaną infrastrukturę, tak wokół Olsztyna jak i Elbląga i Ełku. Szybkie Koleje Miejskie pozwolą na szybkie, tanie i bezpieczne komunikowanie się z głównymi aglomeracjami województwa przez mieszkańców otaczających je obszarów. Olsztyn będzie podnosił swoją atrakcyjność, jako miejsce gdzie można zdobyć solidne wykształcenie, znaleźć dobrą pracę, żyć w przyjaznym otoczeniu, korzystać z szerokiej oferty kulturalnej i sportowej.

Prawo i Sprawiedliwość przedstawia bogatą, zakorzenioną w warmińsko-mazurskiej rzeczywistości ale przepojoną dynamizmem wizję rozwoju naszego województwa. Przed nami wielka niepowtarzalna szansa uczynienia pozytywnego przełomu cywilizacyjnego, który umożliwi nam nadrobienie opóźnień w stosunku do innych części Polski. Jako obóz polityczny przez blisko trzy lata sprawowania władzy udowodniliśmy że potrafimy skutecznie, konsekwentnie i szybko poprawiać sytuację naszych rodaków, wzmacniać naszą Ojczyznę. To co zapisaliśmy w programie wyborczym realizujemy – dotrzymaliśmy słowa.

Teraz przyszedł czas na samorząd. Przedstawiamy Państwu naszą ofertę programową. Jest ona wynikiem tysięcy rozmów, debat, dyskusji, analiz najwyższej klasy ekspertów ale też opinii ludzi, którzy na rzeczywistość patrzą oczami praktyków - zwykłych mieszkańców. Przez wiele lat zbieraliśmy doświadczenie i wiedzę o naszej ziemi. Weryfikowaliśmy pomysły pojawia-

jące się w przestrzeni publicznej. Tak jak pokazaliśmy że potrafimy dobrze budować drogi ekspresowe i krajowe, tak samo pokazemy że potrafimy równie dobrze zadbać o drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne.

W każdej dziedzinie życia publicznego osiągniemy odczuwalną poprawę. Otwieramy się na inne środowiska inne pomysły inne projekty, które będą dobrze służyły naszym mieszkańcom i naszemu województwu. Odrzucamy pojęcie totalnej opozycji.

Dobra współpraca z rządem i jego instytucjami zapewni nam efekt wsparcia i zwielokrotnienia wyników. Dość człapania w miejscu i powtarzania że „się nie da”.

